

PARODOS IR RENGINIAI

Sausis – kovas

■ Lietuvos nacionalinio muziejaus Naujajame arsenale kovo 19 d. – atidaryta paroda „Pirmasis pasaulinis karas ir Lietuva“. Pirmasis pasaulinis karas, prasidėjęs 1914-ųjų rugpjūtį, Lietuvą pasiekė kitų metų pradžioje, o rugsėjį vokiečių kariuomenė jau užėmė Vilnių. Lietuvoje vokiečių karinė administracija ėmė kurti savą ir itin griežtą tvarką – įvairiais potvarkiais suspenduota visuomeninių, kultūrinių draugijų veikla, mokyklų steigimas, dienraščių leidyba, reglamentuojamas krašto vidaus gyvenimas.

Parodoje eksponuoti dokumentai, oficialus okupuoto krašto politinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo įvykius liudijantis šaltinis. Dokumentinę medžiagą papildė afišos, plakatai, laikraščiai, žemėlapiai ir karo metų fotografijos. Tai lietuvių fotografo Aleksandro Jurašaičio ir jo dukters Aleksandros Jurašaitytės įamžinti svarbiausi lietuvių politiniai, kultūriniai ir istoriniai įvykiai. Ekspozicijos centrinę erdvę, supamą visuomeninio gyvenimo atspindžių, užpildo Vilniaus miesto kasdienybė. Tokia, kokią ją pro objektyvą pamatė vokiečių karo korespondentai ar eiliniai kareiviai. Tai kolekcininko Dainiaus Raupelio iki šiol Lietuvoje nepublikuotų fotografijų rinkinys, įamžinęs Pirmojo pasaulinio karo Vilnių.

► **Senajame arsenale** sausio 8 d. vyko tradicinis ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras „Aleksandras Jogailaitis: naujos epochos nuojauta“. Vakarą vedė istorikas Rimvydas Petrauskas.

► Sausio 22 d. vyko ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras „Kodėl neįvertintas valdovas Kazimieras Jogailaitis?“. Vakarą vedė istorikas Stefenas Rouvelas (Stephen Rowell).

► Sausio 29 d. vyko vakaras, skirtas prof. Marijos Gimbutienės skaitymams. Pranešimus skaitė Nijolė Marcinkevičienė „Krikštai: šoko lenton, ieškojo žiedo, krykštavo“, Jonas Vaiškūnas „Lietuviškas zodiakas: faktai ir prielaidos“, dr. Dainius Razauskas „Vytis simbolikos požiūriu“.

► Vasario 5 d. vyko ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras „Dubingiai ir Radvilos“. Vakarą vedė archeologas Albinas Kuncevičius ir antropologas Rimantas Jankauskas.

► Vasario 12 d. vyko vakaras, skirtas prof. Marijos Gimbutienės skaitymams. Pranešimus skaitė Oksana Valionienė „Vilniaus pirminio reljefo rekonstrukcija“, dr. Gintautas Zabiela „Nežinomi pilikalniai Vilniuje“, dr. Vyktintas Vaitkevičius „Lietuvos krikšto atgarsiai žodinėje tradicijoje“.

► Vasario 19 d. vyko kultūros istorijos vakaras „Stepono Batoro darbais Vilniuje“. Vakarą vedė istorikas Zigmantas Kiaupa.

► Vasario 26 d. vyko vakaras, skirtas prof. Marijos Gimbutienės skaitymams. Pranešimus skaitė Rytis Jonaitis „Civitas Rutenica Vilniuje XIV–XV a.“, Aušra Zalepūgienė „Nauji Vilniaus reprezentacinių pilių tyrimai: Rokantiškių ir Pilaitės piliavietės“, dr. Eugenijus Svetikas „Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto investitūros žiedas“.

► Kovo 5 d. vyko kultūros istorijos vakaras „LDK kancleris Leonas Sapiega istorinėje atmintyje“. Vakarą vedė istorikė Irena Valikonytė.

► Kovo 19 d. vyko kultūros istorijos vakaras „Jono Karolio Chodkevičiaus kariniai žygiai ir asmeninis gyvenimas“. Vakarą vedė istorikė Genutė Kirkienė.

Kovo 26 d. vyko vakaras, skirtas prof. Marijos Gimbutienės skaitymams. Pranešimą „Verkių dvaro sodybos archeologiniai tyrinėjimai 2007–2008 m.“ skaitė Linas Girlevičius ir Robertas Žukovskis.

► Muziejaus padalinyje **Signatarų namuose** sausio 7 d. vyko prof. Jono Aničo knygos „Pasvalio Petro Vileišio gimnazija, 1922–2002“ pristatymas. Dalyvavo: profesorai Jonas Aničas, Bronius Grigelionis, Bronius Bitinas ir Juozas Uzdila, rašytojai Jonas Mikelinskas ir Mykolas Karčiauskas, dainininkė Asta Kriščiūnaitė, Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos direktorius Viktoras Rimša, mokytojai ir mokiniai.

► Sausio 21 d. paminėtos 130-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Stepono Kairio gimimo metinės. Dalyvavo monografijos „Steponas Kairys“ autorius Gediminas Ilgūnas, Mykolo Romerio universiteto dėstytojas Gintaras Mitrulevičius. Koncertavo Viktorija Miškūnaitė (sopranas) ir Svaja Skučienė (fortapionas).

► Sausio 30 d. vyko trečiojo Lietuvos mokinių atvirukų bei plakatų konkurso, skirto Lietuvos Valstybės atkūrimo dienai – Vasario 16-ajai paminėti, baigiamasis etapas. Konkurse dalyvavo per 500 Lietuvos mokyklų mokinių. Laureatai ir juos rengusieji mokytojai apdovanoti muziejaus pagyrimo raštais, diplomais bei atminimo dovanomis.

► Vasario 4 d. pristatyta Vinco Vileišio knyga „Tautiniai santykiai Mažojoje Lietuvoje ligi didžiojo karo istorijos ir statistikos šviesoje“. Dalyvavo dr. Jonas Aničas, dr. Rimantas Miknys, leidyklos „Versus aureus“ vadovas dr. Arturas Mickevičius, Vileišių kolegijos vadovas Mykolas Karčiauskas, Vileišių artimieji ir pasvaliečių bendruomenės nariai.

► Vasario 12 d. vyko Lietuvos nacionalinio muziejaus ir Lietuvos televizijos filmo „1918 m. Vasario 16-osios Akto signatarai“ pristatymas. Vakarą vedė scenarijaus autorė Inga Berulienė ir filmo režisierius Justinas Lingys.

► Vasario 16 d. vyko iškilmingas Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos minėjimas ir atvirų durų diena Signatarų namuose.

► Vasario 26 d. pristatyta Europos Parlamento prof. Vytauto Landsbergio knyga „Europos Parlamente V“. Vakarą vedė žurnalistai Virginijus Savukynas ir dr. Virgis Valentinavičius. Koncertavo kompozitorius Tomas Leiburas.

► Kovo 12 d. vyko Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signataro Donato Malinausko 140-ųjų gimimo metinių paminėjimas. Pranešimą „Signataro Donato Malinausko gyvenimas ir veikla“ skaitė Vasario 16-osios klubo narys Viktoras Jencius. Koncertavo kompozitorius Tomas Leiburas.

► Kovo 26 d. pristatyta Lietuvos Tautinio Atgimimo Ažuolyno darugijos pirmininko Vitalijaus Stepulio knyga „Tautos ažuolynas“. Renginyje dalyvavo prof. Česlovas Kalenda, prof. Libertas Klimka, rašytojas Kazys Saja. Koncertavo folkloristai Daiva ir Evaldas Vyčiniai. Vakarą vedė Tautos namų Santaros tarybos pirmininkas Antanas Gudelis.

► Muziejaus padalinyje **Vinco Kudirkos muziejuje** sausio 13 d. Kudirkos Naumiesčio bendruomenė paminėjo Laisvės gynėjų dieną. Kultūrinę programą atliko Naumiestiečiai Danguolė Dabrišienė, Gintautas Totoraitis, Vytautas Jakaitis, Gailutė Meškevičienė, Vinco Kudirkos gimnazijos moksleivė Agnė Povilaitė, gitara skambino ir skaitė eilėraščius Arūnas Malinauskas su sūnumi Roku. Dalyvavo Kudirkos Naumiesčio bažnyčios choras, vad. vargonininkė Eglė Diržūtė.

► Kovo 18 d. vyko Vinco Kudirkos gimnazijos mokinių kūrybinių darbų pristatymas „Mes Lietuvos tūkstantmečio vaikai“, skirtas Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui.

► Kovo 20 d. Kudirkos Naumiesčio bendruomenei pristatyta žemietės Genovaitės Plaušienės knyga „Neužpūski, vėjau“. Kultūrinę programą atliko Šakių rajono Sintautų kultūros centro moterų ansamblis.

► Kovo 21 d. vyko vakaras, skirtas Lietuvos Šaulių sąjungos 90-čiui paminėti. Koncertinę programą atliko Pilviškių Šaulių kuopos ansamblis bei Kudirkos Naumiesčio jaunieji šauliai.

■ **Lietuvos dailės muziejus** 2009 pirmąjį ketvirtį užsienio šalyse toliau eksponavo Lietuvos tūkstantmečio programos kilnojamąjį tarptautinę parodą „Lietuva: kultūra ir istorija“, kurią parengė bendradarbiaudamas su Užsienio reikalų ministerija. Sausio 9–21 d. paroda (jos angliškas variantas) buvo eksponuojama Estijos nacionalinėje bibliotekoje, vėliau ši paroda perkelta į Didžiąją Britaniją (2009 m. sausio 30 d. – vasario 13 d. eksponuota Vyskupo Čalonerio mokykloje (Bishop Challoner Catholic Collegiate School), Londone), o kovo 26 d. – balandžio 7 d. – Belgijoje (Briuselio Europos Sąjungos Tarybos Artriume Justus Lipsius pastate). Latviškas parodos variantas sausio 9–25 d. eksponuotas Rygoje (Latvijos karo muziejuje).

► Sausio 30 d. Lietuvos dailės muziejaus Vilniaus paveikslų galerijoje Draudimo bendrovė „BTA Draudimas“ pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos dailės muziejumi, pagal kurią įmonė per metus nemokamai apdraus muziejuje rengiamų tarptautinių parodų eksponatus, kurių draudimo suma neviršys 100 mln. litų. Kitų parodų draudimui bendrovė taikys specialias nuolaidas. LDM vykiančios parodos bus draudžiamos įmonių, įstaigų ir organizacijų turto draudimu bei Gabenamų krovinių draudimu. Sutartis pasirašyta penkerių metų laikotarpiui.

► Vasario 16 d. Rusų muziejuje (Sankt Peterburgas, Rusija) atidaryta Lietuvos dailės muziejaus parengta Mstislavo Dobužinskio (1875–1957) kūrybos paroda „Senoji Lietuva“. Rengiant parodą LDM talkino Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus ir Rusų muziejus. Parodos kuratorius – Skaistis Mikulionis. Generalinis rėmėjas – „Achemos grupė“. Kiti rėmėjai: architektūros firma „Ampir“, Lietuvos prekybos namai, Sankt Peterburgo vyriausybės kultūros ir užsienio ryšių komitetai, VI „Lietuvos paminklai“, klubas „Sankt Peterburgas“, Sankt Peterburgo lietuvių kultūros, informacijos ir švietimo centras. Paroda veikė iki balandžio 6 d.

► Kovo 16–30 d. Lietuvos Respublikos Seimo parodų galerijoje veikė Lietuvių dailininkų tapybos paroda „Gyva modernizmo tradicija. 1970–2008“ iš Lietuvos dailės muziejaus rinkinių. Paroda buvo skirta Lietuvos narystės NATO penktosioms metinėms, o taip pat XX–XXI a. Lietuvos dailės ekspozicijai Nacionalinėje dailės galerijoje. Iškilmingas parodos atidarymas įvyko kovo 17 d.

► Muziejaus padalinyje **Vilniaus paveikslų galerijoje** sausio 22 d. atidaryta dailininko, buvusio Vilniaus dailės akademijos profesoriaus Antano Kučo (1909–1989) gimimo šimtmečiui skirta paroda „Įprasminta tradicija“. Šioje parodoje Antano Kučas pristatomas kaip menininkas, į Lietuvos grafikos istoriją įlėjęs kaip gyvybingos liaudiškos tradicijos puoselėtojas, savito originalaus stiliaus kūrėjas, meistrų medžio ir linoleumo raizinių bei ofortų autorius. Jo klasikine tradicija paremta knygos meno samprata padėjo pagrindus šiuolaikinės lietuvių knygos apipavidalinimui.

► Kovo 10 d. galerijoje įvyko kultūros vakaras „XVIII a. pabaigos kelionė į Vilnių“, kuriame buvo pristatyta 2008 m. pabaigoje išleista knyga – Liudvikos Byševskos (Ludwika Byszewska) „1786 m. kelionė į Vilnių dienoraštis“. Vakare dalyvavo knygos sudarytojai dr. Evos Manikovskos (Ewa Manikowska) ir Piotro Jaceko Jamskio (Piotr Jacek Jamski) (Lenkija), taip pat prof. Zigmantas Kiaupa, dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė, Beata Piasecka, Vytyrus Jarutis, Romualdas Budrys, dr. Vydas Dolinskas. Dienoraščio sukūrimo laiką menančiose bei klasicizmo epochą atspindinčiose Chodkevičių rūmų reprezentacinėse salėse vakaro metu skambėjo ir to meto muzika. Kompozitoriaus Mykolo Kleopo Oginskio kūrinius atliko pianistė Šviesė Čepiauskaitė.

► Kovo 14 d. surengtas Almos Adamkienės labdaros ir paramos fondo bei kolekcininko Vidmanto Staniulio organizuojamas labdaringas senųjų knygų aukcionas „Auctio Bonitatis Librorum Antiquorum“. Aukciono dalyviai buvo kviečiami įsigyti ir Valdovų rūmams padovanoti daili aukcione parduodamų knygų.

► Muziejaus padalinyje **Taikomosios dailės muziejuje** vasario 10 d. visuomenei buvo pristatytas kolekcininko Andrejaus Balyko ir verslininko Antano Boso bei jų šeimos narių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų ekspozicijai padovanotas vertingas Baroko epochos meno kūrinys – Flandrijoje XVII a. išaustas gobelenas. Pristatymo metu pademonstruotas dovanojamas gobelenas iškart po renginio buvo perduotas restauruoti Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centro specialistams, kurie konservuos, restauruos šį senąjį meninį audinį ir parengs jį eksponuoti atkurtuose Valdovų rūmuose. Šis gobelenas – 416-asis eksponatas tarp sukaupusių Valdovų rūmų interjero ekspozicijai ir 7-oji Valdovų rūmams dovanota vertybė.

► Kovo 12 d. atidaryta Nacionalinės programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ tarptautinė dailės paroda „Gamtos ilgesys. Europos peizažai“. Tai svarbiausias Lietuvos dailės muziejaus (Vilnius) ir Aukštutinės Austrijos žemės muziejų (Lincas) bendras projektas, sumanytas dar 2004 m., reikšmingiausio Linco muziejaus vadovui dr. Peter Assmann atvykus į Vilnių aptarti pasirengimo 2009 m. Europos kultūros sostinių programoms. Parodą atidarė Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus ir Austrijos Respublikos Prezidentas Haincas Fišeris (Heinz Fischer). Parodos atidarymo renginiuose kalbėjo ir LDM direktorius Romualdas Budrys, Aukštutinės Austrijos žemės muziejaus direktorius dr. Peteris Asmanas (Peter Assmann) (Lincas), parodos kuratoriai dr. Lotaras Šulcas (Lothar Schultes) (Lincas) bei Laima Bialopetavičienė, viešosios įstaigos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ vadovas Rolandas Kvietkauskas.

► Kovo 24 d. muziejuje vyko Europos valstybių valdovų rūmų pristatymo programos renginys – susitikimas su Krokuvos Vavelio karališkosios pilies Valstybinių meno rinkinių direktoriaus pirmuoju pavaduotoju muziejinkystei ir vyriausiuoju fondų saugotoju bei inventorintoju Jęžis T. Petrus (Jerzy T. Petrus). Vakaro metu svečias perskaitė paskaitą. Renginį organizavo Nacionalinis muziejus Lietuvos didžiosios kunigaikštystės valdovų rūmai ir Lietuvos dailės muziejus.

► Muziejaus padalinyje **Radvilų rūmuose** vasario 13 d. atidaryta konkursinė Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės kūrinių paroda „Lietuvos tūkstantmetis“. Renginio metu pagerbti ir parodos laureatai. Lietuvos dailės muziejaus ir Lietuvos dailininkų sąjungos susitarimu sudaryta Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės kūrinių konkurso „Lietuvos tūkstantmetis“ vertinimo komisija (pirmininkė menotyrininkė dr. Nijolė Tumėnienė, nariai: dailininkai Nijolė Šaltenytė, Valentinas Antanavičius, Gediminas Piekuras ir Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų konkursų ciklo kuratorė Julija Mušinskienė) skyrė tris Miko J. Šileikio premijas už tapybos ar skulptūros kūrinius: pirmąją (500 JAV dolerių) – skulptoriui Vaclovui Krutiniui už skulptūrą, antrąją – dailininkui Romualdai Kuncai už tapybos kūrinius, trečiąją – skulptoriui Arvydui Ališankai už skulptūrą. Pirmoji Teofilio Petraičio premija paskirta dailininkei Saulei Kisarauskienei už molotipijas, antroji – dailininkei Eglei Vertelkaitei už ofortus, trečioji – dailininkui Juozapui Antanui Gelgudai už akvareles. Paroda veikė iki 2009 m. balandžio 11 d.

► Muziejaus padalinyje **Prano Domšaičio galerijoje** sausio 19 d. – vasario 28 d. Klaipėdoje, Prano Domšaičio galerijoje, veikė Klaipėdos vaikų ir jaunimo klubo „Žuvėdra“ dalyvių paroda „Ukrainos motyvų atspindys fotografijoje“, skirta Lietuvos vardo 1000-mečio paminėjimui.

► Vasario 6 d. – kovo 31 d. galerijoje veikė Horsto Skodlerako (Vokietija) tapybos paroda „Peizažai. Klaipėdos kraštas ir Holštainas“.

► Muziejaus padalinio **Palangos gintaro muziejaus** Židinio menėje vasario 15 d. įvyko iškilmingas renginys, kurio metu Palangos miesto Garbės piliečio regalias įteiktos LDM direktoriui Romualdai Budriui. Vėliau šio renginio dalyviai buvo pakviesti į Palangos istoriją atskleidžiančių dviejų naujų knygų – „Grafų Tiškevičių Palangos rūmai. Architekto Franco Heinricho Švechtens (Franz Heinrich Schwechten) piešiniai ir brėžiniai“ ir „Senoji Palanga. Henriko Grinevičiaus fotografijų ir atvirukų kolekcija“ – sutiktuves. Knygas pristatė LDM Vilniaus paveikslų galerijos vedėjas, sekretorius strateginiam planavimui, muziejaus plėtrai ir vadybai Vytautas Balčiūnas, knygų sudarytojai ir pristatomų kolekcijų tyrinėtojai – menotyrininkas Romualdas Budrys, fotografijos istorikė Margarita Matulytė, istorikas Saulius Striuogaitis bei Palangos istorijos puoselėtoja Audra Lukauskytė. Koncertavo dainininkė, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė Regina Maciūtė, jos studentė Laura Zigmantaitė, pianistė Elina Maslakova.

► Kovo 31 d. dieną atidaryta tautodailininkės Juditos Ulčinskaitės-Ažusienės (1935–2008) autorinių darbų paroda. Joje eksponuojami iš gintaro sukurti paveikslai. Paroda veiks iki 2009 m. balandžio 27 d.

■ **Nacionaliniame M. K. Čiurlionio muziejuje** kovo 13 d. surengtos naujausio muziejaus leidinio – „Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus lobynas. Tapyba“ sutiktuves, kuriose dalyvavo knygos sudarytojas Osvaldas Daugelis, Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto atstovai, menotyrininkės Ramutė Rachlevičiūtė, dr. Rasa Andriusytė-Žukienė ir dr. Giedrė Jankevičiūtė. Albume atrinkti 300 geriausių tapybos kūrinių, reprezentuojančių Europos ir Lietuvos rinkinius nuo XVII a. iki šiuolaikinės dailės. Įspūdingos iliustracijos ir išsamūs duomenys apie kūrinius ne tik liudija rinkinio vertę, bet ir leidžia susipažinti su kūrinių įsigijimo istorijomis. Albumas išleistas lietuvių ir anglų kalbomis.

► Muziejaus padalinyje **M. Žilinsko dailės galerijoje** vasario 6 d. buvo atidaryta retrospektyvinė visame pasaulyje žymaus dailininko Mošės Rozentalio (Moshe Rosenthal) paroda „Laisvės spalvos“. Keturiadešimt penkis aukščiausios meninės prabos paveikslai šiai parodai paskolino Izraelio (Tel Avivo) ir Lietuvos muziejai bei privatūs galerininkai, kolekcionieriai. Pirmąją retrospektyvinę, 2008 m. rugpjūtį pasaulį palikusiai, dailininko parodą surengė Violeta Juškutė. Parodą lydėjo ir M. Rozentalio gyvenimą ir kūrybą atskleidžiantis katalogas.

► Vasario 7 d. įvyko Kauno lietuvių etninės kultūros draugijos projekto „Gimtojo krašto istorijos ir etnokultūrinių tradicijų gaivinimas kino meno priemonėmis“ baigiamasis renginys. Projektas skirtas Lietuvos vardo 1000-mečiui paminėti. Vilniaus, Kauno, Šakių ir Kazlų Rūdos jaunimo ir vaikų kūrybinės grupės parodė aštuonis savo sukurtus kino filmus istorinėmis ir mitologinėmis temomis. Renginyje dalyvavo kino kritikas Gediminas Jankauskas, Lietuvos kino mėgėjų sąjungos atstovas Antanas Zinkevičius, Lietuvos žemės ūkio universiteto lektorė, etnologė Asta Steikūnienė, Lietuvos tautodailininkų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas Valentinas Jezerskas.

► Vasario 12 d. pradėjo veikti Biržų grafų Tiškevičių palikimo paroda „Praeities ir dabarties gija“. Parodoje žiūrovai išvydo beveik pusantro šimto unikalių eksponatų iš grafų sukaupytą rinkinių: nuo Tiškevičių portretų ir Europos dailės meistrų darbų galerijos iki vertingų taikomosios dailės kūrinių bei egzotiškos Senovės Egipto kolekcijos. Ekspонатus skolino Nacionalinis M. K. Čiurlonio dailės, Lietuvos dailės, Lietuvos nacionalinis, žemaičių „Alkos“ muziejai ir privati kolekcininkė iš Alytaus. Parodos metu vyko kelios edukacinės programos, skirtos moksleiviams ir suaugusiems, o M. Žilinsko bei M. K. Čiurlonio muziejuose galima įsigyti muziejaus išleista dr. Aldonos Snitkuvienės knygą „Biržų grafai Tiškevičiai ir jų palikimas“.

► Vasario 24 – kovo 1 dienomis Kaune lankėsi svečiai iš Indijos – Lhodako Gadenio Dhonjilingo vienuolyno vienuoliai. Lietuvoje jie pradėjo kelis mėnesius truksiantį Kultūros paveldo turą po Europą, kurio metu supažindina su unikalia gyvąja, tūkstantmete Tibeto kultūros tradicija. Ši viešnagė – Tibeto kultūros fondo ir LR Seimo Parlamentinės Tibeto rėmimo grupės inicijuotų Tibeto kultūros dienų Lietuvoje dalis. Kauno M. Žilinsko galerijoje vienuoliai kūrė Avalokitešvaros smėlio mandalą, skaitė mokymus „Keturių kilniosios tiesos ir aštuonialypis kelias“, rengė tantrinio giedojimo ir sakralinių Tibeto šokių vakarus.

► Kovo 12 d. duris atvėrė net trys žymių, Niujorke gyvenančių ir dirbančių, kultūrinėms diasporoms priklausančių fotografų – Šai Kremerio (Shai Kremer), Džefo Čien-Singo Liao (Jeff Chien-Hsing Liao) ir Antonio Azizo (Anthony Aziz) bei Samio Kučerio (Sammy Cucher) – parodos. Visi šie menininkai pripažinti Niujorko šiuolaikinio meno scenos dalyviai – jų socialiai provokuojančios, vizualiai paveikios ir aktualios kūrinius jau įsigiję garsiausi JAV ir pasaulio muziejai bei galerijos. Šias parodas pristatė Nacionalinis M. K. Čiurlonio dailės muziejus, bendradarbiaudamas su Fondu 3,14 (Norvegija, Bergen) ir Julie Saul galerija (Niujorkas).

► Muziejaus padalinyje **Paveikslų galerijoje** sausio 23 d. Kaune prasidėjo jubiliejinė – dešimtoji – geriausio metų kūrinių rinkimų paroda. Tokie geriausio metų kūrinių rinkimai Kaune vyksta kasmet, nuo 1999 m. Tai pati demokratiškiausia ir kontroversiškiausių vertinimų sulaukianti paroda, kurioje meno kūrėjai bei visuomenė gali išrinkti geriausią praėjusių metų kūrinių. Ši paroda turi apžvalginę potekstę: pažūrėti, kokios tendencijos vyrauja mene, o kadangi paroda neturi koncepcijos, menininkams nereikia taikytis prie duotos temos, jie gali į parodą atnešti tai, kuo gyvena, kaip jų išgyvenimai persikūnija į meno kūrinius. Geriausiųjų apdovanojimai buvo įteikti vasario 16 d. Publika išrinktuoju šiemet tapo Prano Griušio darbas „Žirgo žvilgsnis“.

► Vasario 27 d. buvo atidaryta dviejų šiuolaikinių lietuvių menininkų Aistės Kirvelytės ir Eglės Ridikaitės paroda „Peizažas“. Tai provokuojantis šiandieninės peizažo sąvokos ir formalistinio tapybiškumo permąstymas. Autorės jaučia, kad šiandieniam miestietiškam gyvenime peizažo turinys pasikeitęs: žmonės „neapgyvena žemės, bet keliauja per ją, tuo būdu suvokia ją nuolatiniame judėjime, keliavime dideliu greičiu. [...] Jie yra tie, kurie pereinamuosiuose peizažuose neturi šaknų.“ Todėl menininkų peizažuose iš jo belieka dangaus ir žemės santykis. Menininkės gilina ir į estetines, formaliąsias problemas – šiuolaikinių technologijų pagalba tapyba virsta fotografija, skaitmenine spauda, video menu ir atvirkščiai, o tai dar labiau sustiprina šiuolaikinio peizažo sampratą atotrūkį nuo klasikinės jo traktuotės ir kuria absurdišką judviejų santykį.

► Kovo 31 d. įvyko pirmasis „pasimatymas“ su „Geriausio 2008 metų kūrinių“ publikos laureatu Pranu Griūšiu. Taip pradedamas tęstinis projektas „Paskutinį mėnesio antradienį pasimatymas su...“. Kiekvieno mėnesio paskutinį antradienį Kauno paveikslų galerija kviečia į pasima-

tymus su Kauno visuomenėje gerai žinomais menininkais. Neformalioje aplinkoje meno mylėtojai gali tiesiogiai pabendrauti su menininkais, menininkai – pristatyti savo kūrybą.

► Muziejaus padalinyje **Keramikos muziejuje** sausio 30 d. atidaryta jubiliejinė keramikės Ramintos Šalciūtės-Ivoškienės paroda, kurią autorė apibūdino kaip „viso gyvenimo išpažintį“. Ši paroda – tarsi įvairių menininkės kūrybos etapų bei naudotų technikų apžvalga: joje bus eksponuojami dekoratyviniai dirbiniai tiek iš porceliano, tiek naujausi, iš akmens masės ir šamotinio molio gimę darbai.

► Vasario 27 d. duris atvėrė Baltijos šalių keramikos paroda „Pavasaris 2009“. Tai jau trečiasis Kaune organizuojamas keramikos „pavasaris“, šiemet išaugęs į tarptautinį lygmenį ir apžvelgiantis ne tik Lietuvos, bet ir Švedijos, Rusijos (Sankt Peterburgo), Estijos bei Latvijos keramikų kūrybą. Išsami ekspozicija atskleidžia nūdienos keramikos meno tendencijas Baltijos šalyse ir skatina tolesnę šios srities plėtrą.

► Muziejaus padalinyje **A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejuje** kovo 6 d. atidaryta paroda „Žmogaus legenda“, skirta dailininko Vinco Kisarausko 75-ųjų gimimo metų paminėjimui. Dailininkas Vincas Kisaras (1934–1988) – vienas žymiausių Lietuvos modernizmo atstovų, kūręs sudėtingu sovietmečio laikotarpiu. Menininkas dirbo tapybos, grafikos, ekslibriso srityse – vystė savitą stilistiką, atspindinčią jo pasaulėžiūrą, konfrontavusią su oficialiais to meto idealais. Dailininką domino universalios bendražmogiškos problemos, todėl pagrindinė jo darbų tema – žmogus ir jo likimas. Šioje parodoje eksponuojami tapybos ir grafikos darbai (estampai), asambliatai, kuriuos sieja tematinės paralelės. Didžioji dalis kūrinių yra iš Nacionalinio M. K. Čiurlonio dailės muziejaus rinkinių. Ekspонатus taip pat skolino Lietuvos dailės muziejus ir Lietuvos nacionalinis muziejus.

► Muziejaus padalinyje **Velnių muziejuje** sausio 31 d. įvyko Romanos Šmalis (Schmalisch) paskaita ir performansas „Mobile Cinema“. Tai paskutinis galerijos „Meno parkas“ organizuojamo tarptautinio festivalio „Kaunas mene: kontekstai“ renginys, skirtas projekto uždarymui.

► Kovo 27 d. įvyko kasmetinės, tradicinės karikatūristų parodos atidarymas. Parodoje, skirtoje Melagių dienai, savo darbus pristato „Šaipokų“ klubo nariai: Rokas Beresniovas (JAV), Vladimiras Beresniovas, Andrius Deltuva, Linas Deltuva (Klaipėda), Alvydas Jonaitis, Saulius Medžionis, Algirdas Radvilavičius, Algimantas Snarskis, Laima Šabūnienė, Edmundas Unguraitis, Marta Valaikiene, Jonas Varnas (Vilnius) ir Lechas Oldakas (Lech Oldak) (Lenkija).

► Muziejaus padalinyje **A ir P. Galaunių namuose** sausio 16 d. vyko A. ir P. Galaunių namų ir Universitetų moterų sanbūrio renginys „Adelė Galaunienė – pirmoji lietuviškos Dž. Verdžio operos „Traviata“ Violetos vaidmens atlikėja“.

► Vasario 5 d. surengtas 1-os muzikos mokyklos fortepijono klasės mokinių koncertas „Konkurso belaukiant“.

► Vasario 6 d. skaityta paskaita iš ciklo „Ižymios XIX amžiaus Lietuvos moterys“: „Gabrielė Giunterytė Puzinienė ir jos atsiminimų knyga“.

► Vasario 20 d. surengta Marijos Macijauskienės kūrybos popietė „Dubenėlis vandens kalno rankose“.

► Kovo 6 d. pradėjo veikti Sigito Kazimiero Straigio skulptūros ir Vido Valento tapybos paroda „Pavasaris“.

► Kovo 13 d. skaityta paskaita iš ciklo „Ižymios XIX a. Lietuvos moterys“ – „Liudvika Sniadeckaitė poeto Julijaus Slovackio mūza ir feminizmo pirmtakė“.

► Kovo 17 d. surengtas Kauno Miko Petrausko muzikos mokyklos fleitininkų koncertas.

► Kovo 18 d. surengtas Kauno apskrities Juozo Naujalio muzikos gimnazijos IV kl. mokinės K. Mačiulytės (smuikas) ir IV kl. mokinės A. Mozūraitės (fortepijonas) koncertas „Lik sveika mokykla“.

► Kovo 26 d. vyko A. ir P. Galaunių namų ir Universitetų moterų sanbūrio renginys „Lietuvos tūkstantmečio asmenybės“, skirtas dainininkui Antanui Kučingui.

► Muziejaus padalinyje **Vytauto Kazimiero Jonyno galerijoje** sausio 4 d. atidaryta V. K. Jonyno paroda „Kaunas – Freiburgas – Niujorkas“, kurioje eksponuojami žymaus lietuvių menininko tapybos, skulptūros ir grafikos darbai, sukurti 4-ajame – 9-ajame dešimtmėčiais

ir atspindintys sudėtingą emigracijos kelią. Ekspozicijoje galima išvysti darbus, sukurtus dar begyvenant Kaune, ir kūrinis, gimusius Europinės emigracijos laikotarpiu, gyvenant ir dėstant Freiburge bei apsigyvenus Amerikoje, Niujorke.

■ **Kauno apskrities pedagoginiame muziejuje** sausio 1 d. atidaryta V. Straukos fotografijų paroda „Paskutinis skambutis“.

► Nuo sausio 3 d. eksponuota Lietuvos jaunimo turizmo centro projekto „Valdovų rūmai amžių sandūroje“ dailės mokytojų tapybos darbų paroda.

► Sausio 9 d. įvyko muziejaus bei poezijos ir kitų menų mėgėjų asociacijos „Branduma“ renginys „Susipažinkime su naujausia literatūra kūryba“.

vSausio 15 d. įvyko muziejaus ir lopšelio – darželio „Rokutis“ renginys „Atminties valanda. Varpas žadina šviesą“.

► Sausio 18 d. muziejuje vyko Auksės Miliukaitės fotoparodos „Seneliai mieste“ uždarymas.

► Sausio 21 d. bendradarbiaujant su Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento Švietimo ir ugdymo skyriumi surengtas naujai parengtų muziejaus vykdomų edukacinių programų bei projektų pristatymas Kauno miesto mokyklų direktoriams bei mokytojams. Aptartas tolesnis bendradarbiavimas.

► Sausio 22 d. bendradarbiaujant su Kauno menų darželiu „Etiudas“ surengta Kauno ikimokyklinių įstaigų vaikų tapinių paroda bei parodos atidarymo šventė.

► Sausio 29 d. bendradarbiaujant su Kauno miesto švietimo ir ugdymo įstaigų pedagogais suorganizuotas renginys skirtas muziejaus edukacinei veiklai pristatyti.

► Vasario 16 d. A. Šakalio tapybos darbų parodos uždarymas. Vakarą skirtas Lietuvos Nepriklausomybės dienos (Vasario 16-osios) paminėjimui.

► Vasario 20 d. duris atvėrė personalinė žymaus tapytojo Algirdo Šakalio darbų paroda.

► Vasario 24 d. Užgavėnių šventės renginys.

► Vasario 27 d. Kauno apskrities pedagoginio muziejaus bei poezijos ir kitų menų mėgėjų asociacijos „Branduma“ renginys „Paveiklslo įkvėpti“.

► Kovo 23 d. parodos „V. Kudirkos gyvenimas ir veikla istorijos tėkmėje“ pristatymas.

► Kovo 24 d. Kauno apskrities pedagoginis muziejus ir Kauno pagyvenusių žmonių asociacija suorganizavo susitikimą su rašytoju Vytautu Bubniu.

► Kovo 26 d. suorganizuotas Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės fakulteto grafinio dizaino specialybės I magistrantūros kurso studentų kūrybinių darbų parodos „Nematyta“ atidarymas, po kurio įvyko renginys – gitarų vakaras studentams ir vyresnių klasių moksleiviams „Pavasario akordai“.

■ **Kauno IX forto muziejuje** sausio 13 d. vyko renginys „Uždekim Atminimo laužą“, skirtas 1991 m. sausio 11–13 d. tragiškų Lietuvai dienų atminimui. Muziejuje vyko Sargėnų vidurinės mokyklos mokinių pilietinė akcija „Atmintis gyva, nes liudija“ (vadovė J. Jociuvienė). Atminimo liepsną įžiebė, už žuvusius meldėsi Šilainių parapijos klebonas Emilis Jotkus. Buvo demonstruojamas dokumentinis filmas „1991 m. sausio 13-oji...“. Renginyje dalyvavo buvę 1991 m. sausio įvykių dalyviai, tremtiniai, politiniai kaliniai, moksleiviai, kauniečiai.

► Nuo sausio 13 d. muziejuje veikė paroda „Už mūsų, mirusių, vardų/ už mūsų žygių, augs didelė, / laisva nemirštanti tauta...“. Paroda veikė iki vasario 4 d.

■ **Lietuvos jūrų muziejus** Šv. Valentino dienos proga vasario 14 d. delfinariume atidarė Meilės tribūną. Delfinų pasirodymo metu buvo galima drąsiai žengti ant scenos ir sakyti tai, ką seniai svajojote pasakyti, bet niekaip neradote žodžių. Delfinai meilės žodžius palydėjo serenadomis. Originaliausio prisipažinimo autoriams buvo padovanoti romantiški

pietūs ... su delfiniais. Ne, tai nereiškia, kad pietūs buvo paruošti iš tos pačios žuvies, kurią valgo delfinai. Pietūs buvo pateikti delfinariume fojė įsikūrusioje kavinėje „Jogundė“, o delfinai tik žvilgčiojo į pietaujančias porėles pro iliuminatorius.

Lietuvos jūrų muziejaus delfinariumas – vienintelis ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos šalyse. Šiuo metu jame gyvena devyni delfinai – Juodosios jūros afalinos. Kiekvienas Klaipėdos delfinas turi savitą charakterį, pomėgius. Kiekvienas turi vardą. Tai: Argas, Glorija, Gilė, Bitė, Lima, Nojus, Premija, Gabija ir jos bevardis mažylis, kuriam dar tik pusė metų. Mažasis delfinukas maitinasi tik motinos pienu.

Afalinos – šiltųjų jūrų gyventojos, tačiau Klaipėdoje jos ne tik aklimatizavosi, susilaukia jauniklių, dovanoja žiūrovams nepamirštamus pasirodymus, bet ir dalyvauja didžiulio visuomenės dėmesio susilaukusioje delfinų terapijos programoje. Šie stebėtinai į žmones panašūs žinduoliai padeda vaikams, sergantiems psichikos ir kūno ligomis. Šie užsiėmimai rengiami šaltuoju metu laiku, kai pasirodymai vyksta tik savaitgaliais.

► Vasario 20 d. muziejaus darbuotojai ties Nida į Baltijos jūrą paleido tris pilkuosius Baltijos ruonius: Vėją, Girulę ir Marių. Vėjas pernai gimė muziejuje, o Marius ir Girulė prieš metus buvo rasti nusilpę Baltijos pakrantėje. Šie gyvūnai išgyveno tik muziejaus Jūrų paukščių ir žinduolių skyriaus vedėjo Arūno Grušo ir gyvūnų priežiūrėtojų dėka. Ruoniukai ne tik pasveiko, bet ir grįžta į laisvę. Ruonius paleidžiant į jūrą švietė saulė, jūra buvo rami, tad gyvūnėliai iš pradžių smagiai nardė po bangas ties krantu. Paskui išsiskirstė ir patraukė tolyn į jūrą. Pasak muziejaus Jūrų žinduolių ir paukščių skyriaus vedėjo Arūno Grušo ruoniniai iš Smiltynės vežami į Nidą ir ten paleidžiami todėl, kad Smiltynės priekrantėje yra toks tinklų kordonas, kad gyvūnai nesugebėtų per jį prasibrauti.

Nuo 1995 metų, siekiant atkurti pietinę pilkųjų Baltijos ruonių (Halichoerus grypus macrorhynchus) populiaciją, iš muziejaus išleista jau 18 ruonių. Pilkieji ruoniniai (dar vadinami ilgasnukiais) Baltijos jūroje atsirado prieš 10 000 metų. Dabar tai – nykstanti, reta rūšis, įrašyta į Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos, Rusijos Raudonąsias knygas. Daugiausiai jų yra Botnijos, Suomijos ir Rygos įlankų pakraščiuose bei prie pietinių Švedijos krantų. Į Lietuvos pakrantes užklysta retai. Gyvena pakrantės zonoje, ant uolėtų salų krantai. Žiemą ir pavasarį mėgsta įsitaisyti gulyklose ant ledo.

Paskutiniu laiku pastebimos pilkųjų ruonių Baltijos jūroje gausėjimo tendencijos: 1995 metais jų buvo apie 5 300, 1999 metais – 7 600.

Vasarį belaukiant šiemet vienintelio pingvino Lietuvoje išsiritimo, pradėtas kurti interneto dienoraštis išsiplėtė iki tinklaraščio, kuriame Lietuvos jūrų muziejaus darbuotojai skelbs naujienas ne tik apie muziejaus augintinius, bet ir apie visą muziejaus veiklą. Tai vienintelis muziejus Lietuvoje, kuris siūlo tokiu moderniu būdu palaikyti tiesioginį ryšį su besidomintiems jūrų gyvūnais ir laivybos istorija.

„Belaukdami pingvinuko išsiritimo sulaukėme didžiulio internetų palaikymo, taip pat komentarų ir klausimų apie pingvinų bei kitų muziejaus gyvūnų įpročius ir gyvenimo sąlygas. Tai paskatino pasinaudoti šiandien itin patrauklia bendravimo priemone – internetiniu tinklaraščiu. Tinklaraštį galima palyginti su muziejaus pulsu – jis bus gyvas ir atnaujinamas praktiškai kasdieną“, – sako muziejaus ryšių su visuomene skyriaus vedėja Nika Puteikienė.

Pasak jos, tinklaraštyje planuojama skelbti ir įdomybes apie laivybos istoriją, dalytis pastebėjimais iš gamtos ir mokslo pasaulio. Interaktyvi erdvė leis tinklaraščio skaitytojams tiesiogiai užduoti klausimus muziejaus specialistams bei plėtoti diskusijas.

Bendrovės „Electrolux“, kurios iniciatyva buvo pradėtas pingvinuko tinklaraštis, vadovo Deimanto Kirlio teigimu, tai puikus būdas suteikti daugiau informacijos apie ekologinę pasaulio situaciją, daugiau sužinoti apie gyvūnų rūšis, kurioms grėsmę kelia nedraugiška aplinka veikla. Siekdamą prisidėti prie klimato mechanizmų ištyrimo, šiemet „Electrolux“ baigė įgyvendinti projektą su Princesės Elžbietos mokslinių tyrimų stotimi, kurioje įrengė „nulinės emisijos“ prietaisus.

Tinklaraščio www.jurumuziejus.blogas.lt lankytojai jau gali skaityti Jūrų paukščių ir žinduolių skyriaus vedėjo Arūno Grušo įrašus apie neseniai muziejuje gimusius ruoniukus.

29 metų Baltijos pilkoji ruonė Baltukė vasario 26 dieną atsivedė ruoniuką, kurio pati nemaitina. Ji laikoma toje pačioje „Electrolux“ atnaujintoje laboratorijoje, kuri buvo paruošta beišsiritančiam pingvinukui. Ši ruoniuką prižiūri muziejaus darbuotojai, kurie tris mėnesius budės pakaitomis dieną ir naktį, kas 3 valandas maitindami mažylį maistingu mišiniu. Kovo 1 dieną 21 metų ruonė Zunda atsivedė stiprią mažylę, kurią labai saugo ir maitina savo itin riebiu – net 80 proc. pienu.

Jūrų muziejus tinklaraščio skaitytojus pakvietė siūlyti vardus abiem ruoniukams. Dviejų labiausiai tinkančių vardų autoriai bus apdovanoti „Electrolux“ kokteilių plaktuvais. Ruoniukių vardynos Jūrų muziejuje surengtos gegužės 15-ąją – Tarptautinės muziejų dienos išvakarėse.

■ **Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje** sausio 3 d. įvyko jaunųjų atlikėjų koncertas „Naujametinė šviesa“. Atlikėjai: Gleb Pyšniak (violončelė), Dalia Dėdinskaitė (smuikas), Mindaugas Valuckas (violončelė), Linas Dužinskas (klavesinas, fortepijonas).

► Sausio 9 d. įvyko Respublikinio socializacijos projekto „7 igūdžiai – per 7 dienas“, skirto emigracijos prevencijai, baigiamoji mokinių meninių ir reportažinių fotografijų paroda „7 pamokos“, kurios metu buvo pristatytas to paties pavadinimo videodiskeys.

► Sausio 21 d. įvyko Nacionalinės M. K.Čiurlionio menų mokyklos muzikinis – edukacinis projektas „Mažiams ir dideliems vaikams“, kurio menu buvo atliekami Roberto Schumanno kūrinių fortepijonui 4 rankomis. Renginį vedė Diana Kislovskas.

► Sausio 22 d. įvyko Lietuvos muzikos sąjungos renginys, vakaro vedėjas – R. Žigaitis

► Sausio 23 d. atidaryta jubiliejinė dailininkės Gražinos Marijos Mašytės Baskienės kūrybos darbų paroda. Parodoje scenografė pristatė akvarelės darbus. Ekspozicijoje buvo pateikti tiek nauji autorės darbai, tiek ankstyvieji, saugantys autentiškus dailininkės išgyvenimus. Dailininkė nuo 2000-ųjų metų priklauso Vilniaus akvarelininkų grupei, kasmet savo darbus dalyvauja parodose.

► Sausio 28 d. įvyko moterų vokalinio ansamblio „Prie ugnelės“ koncertas, vadovė Nijolė Baikienė.

► Sausio 29 d. įvyko „Elenos pagrobimas. 1636, Vilnius“ ir „Mstislavas Dobužinskis. Scenografija“ parodų atidarymas. Paroda, skirta pirmajai operai „Elenos pagrobimas“, pastatyta Vilniuje 1636 metais, atskleidžia operos žanro istorinį kelią į Lietuvos-Lenkijos valstybę, pateikiamas hipotetinis Žemutinės pilies teatro maketas, barokinio teatro mašinerija, barokinės scenografijos detalės. Autentiška operos scenografija nėra išlikusi, tačiau istorikų, dailininkų, scenografų bei konstruktorių pastangomis ji buvo atkurta pasiremiant to laikmečio autentiškos itališkos scenografijos pavyzdžiais. Kitoje parodoje eksponuojami vieno ryškiausių ir aktyviausių XX a. pradžioje Lietuvoje Valstybės teatre dirbusių scenografų – Mstislavo Dobužinskio – darbai.

► Kovo 7 d. Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ mokytojų ir mokinių koncertas.

► Kovo 10 d. atidaryta paroda „Vilnonė pasaka“. Personalinėje Eglės Gandos Bogdanienės parodoje platesnis žiūrovų ratas galėjo iš arti susipažinti su didžiulio populiarumo susilaukusio spektaklio „Ragana ir Lukošius“, pastatyto Vilniaus „Lėlės“ teatre, dekoracijomis ir lėlėmis. Šio pastatymo scenovaizdžiai ir personažai tapo vienu įdomiausių pastarųjų metų teatro dailės įvykių, nes pirmąkart Lietuvos lėlių teatro istorijoje kuriant scenos apipavidalinimą buvo panaudota neauštinė vėlimo ir kamšymo technologija.

► Kovo 17 d. įvyko Respublikinė konferencija ir paroda, skirta filantropų dvarininkų Montvilų atminimui „Vertybių internalizavimo paradigma: istorinis ir šiandienos kontekstas“. Pranešimus skaitė prof. habil. dr. Romualdas Grigas, Milda Stonkuvienė, Raimundas Volbergas, dr. Libertas Klimka, dr. Rita Aleknaite-Bieliauskienė, Raimondas Guobys, dr. Stanislovas Stašaitis, dr. Romas Prakas, Artūras Narkevičius. Pristatyta ekspedicijos po Montvilų memorialines vietas fotografijų paroda. Konferencijos organizatoriai: Mykolas Riomerio universiteto Socialinės politikos fakulteto Edukacinės veiklos katedra, Jonavos kraštiečių klubas „Žemių ainiai“, LTMKM.

■ **Maironio lietuvių literatūros muziejuje** sausio 16 d. vyko kultūros žurnalų „Naujoji Romuva“ ir „Metai“ naujausių numerių bei poeto Jono Balčiaus eilėraščių knygos „Ir kaip akmens tyla“ pristatymas. Dalyvavo „Metų“ vyr. redaktorius, rašytojas Danielius Mušinskas, romuviečiai Andrius Konickis, Juozas Algimantas Krikštopaitis, poetas Jonas Balčius, aktorė Lucija Zorūbaitė, dainininkė Gabrielė Gričiūtė.

► Sausio 23 d. Edmundas Atkočiūnas pristatė trečiąją poezijos knygą „Nostalgijos vitražas“.

► Sausio 30 d. vyko poeto Vlado Baltuškevičiaus 70-mečio sukaštutinis retrospektyvinis kūrybos vakaras su nauja knyga „Mano memorandumas“ (ironiškos epitaforios gyviesiems). Kartu su jubiliumu dalyvavo poetas, naujosios knygos redaktorius Petras Palilionis, literatūrologė, hum. m. dr. Eugenija Vaitkevičiūtė, Kauno rašytojai, muziejininkai. Vakara vedė Aldona Ruseckaitė.

► Vasario 5 d. vyko susitikimas su kunigu, vienuoliu pranciškonu, katalikų radijo laidos „Mažoji studija“ redaktoriumi, Lietuvos žurnalistų draugijos S. Lozoraičio premijos „Kelyje į Vilties Prezidento Lietuvą“ laureatu (2008) Juliumi Sasnausku. Kartu dalyvavo pianistė Daina Marcinkevičiūtė.

► Vasario 6 d. vyko aktorės Olitos Dautartaitės kūrybos vakaras su nauja dviguba kompaktine plokšte – Jonas Strielkūnas „Mūsų niekas daugiau nekartos“ ir Bernardas Brazdžionis, Henrikas Nagys, Liūnė Suteima „Tebūnie“. (Kolekcija – lietuvių aktorių balsai/X).

► Vasario 10 d. vyko Nijolės Raižytės romano „Nesudegintos ant laužo“ pristatymas. Kartu su autore dalyvavo Lietuvos rašytojų sąjungos (LRS) Kauno skyriaus pirmininkas Petras Palilionis, rašytojai Rimantas Marčėnas, Gintarė Adomaitytė, Kauno apskrities Juozo Naujalo gimnazijos smuikininkė Kamilė Mačiulytė, koncertmeisteris Saulius Dirvanauskas. Renginį vedė Aldona Ruseckaitė.

► Vasario 18 d. atidaryta paroda „Thomo ir Katios Mannų vaikai“. Dalyvavo Th. Manno memorialinio muziejaus ir Th. Manno kultūros centro Nidoje direktorė Vitalija Teresė Jonušienė, vyr. fondų saugotoja Jūratė Ruzveltienė, aktorė Lucija Zorūbaitė, Kauno I muzikos mokyklos smuikininkų ansamblis: Živilė Dumbraitė, Paulina Nalivaikaitė, Marija Janulevičiūtė, Žygimantas Kondratavičius, Žilvinas Vidmantas, Kristupas Biržietis (vadovė Kristina Katavičiūtė), akompanavo Dalia Jatautaitė.

► Vasario 27 d. vyko Jurgio Buitkaus prozos knygos „Nematomas“ pristatymas. Dalyvavo rašytoja, knygos sudarytoja Ineza Juzefa Janonė, literatūros kritikė, knygos redaktorė Janina Riškutė, rašytojai Stanislovas Abromavičius, Vytautas Girdzijauskas, Robertas Keturakis, Petras Venclovas, aktorė Doloresa Kazragytė, VDU folkloro ansamblis „Linago“ (vadovės Vilma Čiplytė ir Laima Proškutė).

► Kovo 20 d. vyko vakaras „Poezijos pavasarių laureatų aidai ir veidai“, skirtas Pasaulinei poezijos dienai. Dalyvavo poetai Robertas Keturakis, Algimantas Mikuta, Aldona Elena Puišytė, LRS Kauno skyriaus pirmininkas Petras Palilionis, literatūrologė, hum. m. dr. Eugenija Vaitkevičiūtė, aktorė Vilija Grigaitytė, pianinu grojo Jurgis Valiukevičius.

► Kovo 24 d. surengtas Petro Cvirkos 100-ųjų gimimo metinių minėjimas. Dalyvavo rašytojo vaikai Andrius Cvirka ir Elena Pivoriūnienė, literatūrologas, prof. Petras Bražėnas, rašytojai Violeta Šoblinkaitė, Gasparas Aleksa, P. Cvirkos literatūrinės premijos (2002) laureatė Birutė Jonuškaitė, aktoriai Lucija Zorūbaitė ir Saulius Bagalūnas, VDU folkloro ansamblis „Linago“ (vadovės Vilma Čiplytė ir Laima Proškutė).

► Kovo 28 d. pristatyta Eglės Venslovaitės Šiliūnienės pasakų knyga „Gyveno kartą mamytė...“. Kartu su autore dalyvavo Kauno apskrities Juozo Naujalo muzikos gimnazijos moksleivis Benediktas Bartulis, autorių dainų atlikėja Ilona Papečkaitė.

► Muziejaus padalinyje **Juozo Tumo-Vaižganto muziejuje** sausio 9 d. surengtos anksti mirusių poetų antologijos „Lyg įžanga į Requiem“ (išleido „Naujosios Romuvos“ fondas) sutiktuvs. Dalyvavo antologijos sudarytojas Kęstutis Subačius, „Naujosios Romuvos“ vyr. redaktorius Andrius Konickis, redaktorė Audronė Daugnorienė, Kamerinio teatro aktorė Kristina Kazakevičiūtė, muziejininkė Raminta Antanaitienė, VDU jaunosios skaitovės.

► Sausio 22 d. surengtos poetės Aldonos Ruseckaitės naujos eilėraš-

čių knygos „Tik labas sudie“ sutiktuvės. Kartu su autore dalyvavo poetai Aldona Elena Puišytė ir Vladas Vaitkevičius, muziejinkas Edmundas Kazlauskas, Jėzuitų gimnazijos moksleivė Vaiva Lanskoronskytė. Muziejinkės ir poetės eilėraščius skaitė aktorė Olita Dautartaitė, smuikavo Kristina Katavičiūtė, savo dainas atliko dainininkas ir verslininkas Kazimieras Jakutis.

► Sausio 31 d. tradicinis „Poezijos rytmetis pas Vaižgantą“, skirtas poeto Vlado Baltuškevičiaus 70-mečiui.

► Vasario 13 d. d. tradicinis „Poezijos rytmetis pas Vaižgantą“. Dalyvavo poezijos ir kitų menų asociacijos „Branduma“ nariai.

► Vasario 14 d. vyko tradicinis „Poezijos rytmetis pas Vaižgantą“. Dalyvavo poetas Liudas Gustainis, Lietuvai pagražinti draugijos žmonės, eilėraščius kuriantys dailininkai.

► Kovo 19 d. vyko tradicinė Juozapinių šventė. Renginyje pristatyti provincijos kultūros leidiniai – Rokiškio krašto kultūros žurnalas „Prie Nemunėlio“ ir Deltuvos kultūros almanachas „Eskizai“. Dalyvavo Rokiškio Juozo Keluono bibliotekos darbuotojai, žurnalo „Prie Nemunėlio“ redaktorė Alicija Matiuikienė, „Eskizų“ vyr. redaktorius Vytautas Česnaitis, poetas Romas Raila, fotomenininkė Nijolė Paškauskienė. Dainavo „Aukštaičių sambūrio“ vadovas Algirdas Svidinskas.

► Kovo 28 d. vyko tradicinis „Poezijos rytmetis pas Vaižgantą“, skirtas Pauliui Širviui. Poeto kūrybą skaitė aktorai Kristina Kazakevičiūtė, Petras Venslovas, atsiminimais pasidalino poeto našlė Birutė Širvienė, rašytojai Vladas Vaitkevičius ir Juozas Kundrotas.

► Muziejaus padalinyje **Juozo Grušo memorialiniame muziejuje** vasario 3 d. vyko susitikimas su rašytoju Laimonu Iniu.

► Vasario 24 d. vyko Užgavėnių šventė Žaliakalnio pagrindinės mokyklos bendruomenei. Dalyvavo Žaliakalnio pagrindinės mokyklos mokiniai, mokytojai, vaikų tėvai.

► Vasario 18 d. vyko poezijos ir muzikos vakaras „Vilties slenkstis“ iš renginių ciklo „Gimė Žaliakalnyje“. Dalyvavo poetas, dainų autorius ir atlikėjas Edmundas Janušaitis ir Neringa Janušaitienė.

► Kovo 10 d. vyko Kauno vaikų ir moksleivių laisvalaikio rūmų dramos studijos „Teatrapilis“ (vadovė Aušra Jankauskaitė) teatrinių monologų spektaklis „Man rūpi“. Dalyvavo Kauno vaikų ir moksleivių laisvalaikio rūmų teatro studijos „Teatrapilis“ nariai, vadovė Aušra Jankauskaitė.

► Kovo 18 d. surengta rašytojo Juozo Grušo kūrybos skaitymų popietė. Dalyvavo aktorius, režisierius Petras Venslovas. Muzikavo Kauno 1-os muzikos mokyklos moksleivis Giedrius Plukis (mokytojas Arnoldas Beinaris), akompanavo pianistė Areta Beinartytė.

► Muziejaus padalinyje **S. Nėries memorialiniame muziejuje** vasario 14 d. vyko poezijos skaitymų popietė „Žvaigždėmis degė mano širdis“. Dalyvavo meilės lyrikos kūrėjai: Zenė Sadauskaitė, Dalia Milukaitė-Buragienė, Vladas Buragas, Aldona Kursevičienė, Irena Žukauskaitė-Jacevičienė, Eglė Venckutė, Janina Ulinskienė, Anicetas Pauža, Goda Janonytė-Jankauskienė, Danguolė Vizbarienė, Klemensas Asipavičius. S. Nėries kūrybą skaitė skaitovė Skaistė Jasevičiūtė. Birbyne grojo Tautrimas Januševičius.

► Vasario 25 d. vyko poezijos ir projekto – CD „Vilties slenkstis“ pristatymas. Dalyviai – dainų autorius ir atlikėjas Edmundas Janušaitis ir Neringa Janušaitienė.

► Muziejaus padalinyje **Balio ir Vandos Sruogų namuose-muziejuje** vasario 11 d. vyko Balio Sruogos 113-ųjų gimimo metų minėjimas ir naujos literatūrinės ekspozicijos atidarymas. Dalyviai: doc. dr. Aušra Martišiūtė-Linartienė, B. Sruogos „Raštų“ redaktorė Donata Linčiuvienė, aktorius Petras Venslovas, Kauno apskritys Juozo Naujalio muzikos gimnazijos mokiniai.

► Kovo 4 d. surengtas Poezijos ir muzikos vakaras „Vilties slenkstis“ iš renginių ciklo „Gimė Žaliakalnyje“. Dalyvavo poetas, dainų autorius ir atlikėjas Edmundas Janušaitis ir Neringa Janušaitienė.

► Muziejaus padalinyje **Vaikų literatūros muziejuje**: kovo 25 d. vyko Petro Cvirkos 100-mečio minėjimas, renginio metu apdovanoti piešimo ant paklodės konkurso dalyviai.

► Kovo 27 d. surengtas skaitovų konkursas, skirtas 2009 m. poetams jubiliatams „Po dangum vingiuoja vienas baltas kelias“.

■ **Šiaulių „Aušros“ muziejaus** padalinyje **Ch. Frenkelio viloje** vasario 16 d. vyko Lietuvos valstybės atkūrimo dienos – Vasario 16-osios – minėjimas. Ta proga miesto bendruomenė buvo pakviesta į šventinę popietę – susitikimą su garsiu režisieriumi, rašytoju, dainų autoriumi Vytautu V. Landsbergiu bei jo režisuoto vaidybinio filmo „Kai aš buvau partizanas“ pristatymą.

► Vasario 14 d. atidaryta paroda „Šventųjų istorijos lietuvių liaudies mene“. Dviejose parodų salėse eksponuoti XVIII a. pab. – XX a. pr. sukurti nežinomų autorių sakraliniai kūriniai – medinės liaudies skulptūros, tapyba ir raiziniai. Ekspozicija parengta iš Šiaulių „Aušros“ muziejaus ir Lietuvos dailės muziejaus rinkinių.

► Kovo 24 d. vyko parodos pristatymas, kuriame dalyvavo Šiaulių vyskupijos vyskupo generalinis vikaras dr. Saulius Matulis, jėzuitas Algimantas Gudaitis, ŠU literatūros istorijos ir teorijos katedros doc. dr. Dalia Jakaitė, Šiaulių dramos teatro aktorė Nomedė Bėčiūtė.

► Vasario 25 d. vyko paramos koncertas – vienas iš muziejaus rengiamos paramos akcijos fortepijonui įsigyti renginių. Koncertą šiauliečiams dovanojo Šiaulių Rotary klubas, suteikęs galimybę paklausti žinomų klasikinės muzikos atlikėjų: Kauno muzikinio teatro solisto Liudo Mikalausko, teatro primadonos Sabinos Martinaitytės (sopranas) bei pianistės Audronės Eitmanavičiūtės.

► Kovo 11 d. įvyko Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos – Kovo 11-osios – ir „Aušros“ muziejaus įkūrimo 86-ųjų metų minėjimas. Įteikta 2009 m. „Aušros“ muziejaus Pelikso Bugailišio premija. Premijos laureatu už nuopelnus tyrinėjant ir populiarinant Šiaulių krašto archeologijos ir kultūros paveldą, aktyvią visuomeninę veiklą tapo archeologas Bronius Dakanis iš Vilniaus. Pristatytas muziejaus rinkinių, mokslinių tyrimų, muziejinių, kultūrinių ir švietėjiškos veiklos informacinis leidinys „Šiaulių „Aušros“ muziejaus metraštis 1992–2004 m.“.

Po minėjimo vyko grupės „el Fuego“ koncertas.

► Muziejaus padalinyje **Aušros alėjos rūmuose** sausio 16 d. atidaryta šiaulietės menininkės Salvinijos Anikienės tekstilės darbų paroda „Tarpnis / 4“. Tai nebuvo iš anksto planuota paroda – jai gimti padėjo atsitiktinumas. Ekspoziciją sudarė paskutiniųjų ketverių metų tekstilinių kūrinių darbai, sukurti įvairiomis technologijomis: įvairiaspalvės žaismingos sieninės kompozicijos iš medžiagų atraižų, sukurto sluoksniavimo, spausdinimo, purškimo būdu.

Paroda veikė iki vasario 21 d.

► Vasario 6 d. vyko Užgavėnėms skirtas renginys – parodos „Kaukės ir dievybės“ atidarymas bei albumo „Užgavėnės Kurtuvėnuose“ pristatymas. Paroda parengta iš Šiaulių „Aušros“ ir Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejų rinkinių, taip pat eksponuotos ir Šiaulių „Saulėtekio“ vidurinės, Raudėnų pagrindinės mokyklų mokinių bei mokytojų pagamintos kaukės, Kurtuvėnų bendruomenės bei asmeninio Ingos Kriščiūnienės archyvo eksponatai – kaukės, tautodailės dirbiniai, nuotraukos.

Renginyje – diskusija „Koks išliks liaudiškas karnavalas XXI amžiuje?“. Diskusijoje dalyvavo Etninės kultūros globos tarybos pirmininkas prof. Libertas Klimka (VPU), Irena Seliukaitė (Kultūros ministerija), prof. Gintautas Mažeikis (VDU) ir dr. Arūnas Vaicekauskas (VDU).

Parodą rėmė Kultūros ministerija ir UAB „Šiaulių knygriškla-spaustuvė“.

► Kovo 5 d. atidaryta nuotaikinga, pavasario bei atėjančių švenčių laukimu džiuginanti paroda „Velykų rytą visa pražydo“. Joje – dvi ekspozicijos. Vienoje jų, parengtoje iš Šiaulių „Aušros“ muziejaus rinkinių, buvo demonstruojami žemės motyvais dekoruojami margučiai. Kitoje – Šiaulių universiteto Menų fakulteto dėstytojų bei studentų pagal naujausias fitodizaino tendencijas sukurto floristinės kompozicijos.

► Muziejaus padalinyje **Fotografijos muziejuje** sausio 23 d. atidaryta klaidėdžio fotomenininko Artūro Šeštoko fotografijų paroda „Šviesos kaligrafija“. Tai 2003–2008 m. sukurto nespaltovos lietuviško peizažo fotografijos, išryškinančios spontanišką, universalų ir kartu labai asmenišką autoriaus santykį su pasirinkta erdve. Parodos atidaryme dalyvavo autorius.

Paroda veikė iki 2009 m. kovo 14 d.

► Sausio 29 d. atidaryta fotografijų paroda „Maestro Povilas Karpavičius (1909–1986)“, skirta fotografo 100-osioms gimimo metinėms. P. Karpavičius – fotografijos techniku specialistas, vienas iš pirmųjų spalvotosios fotografijos meistrų Lietuvoje, lietuviškų fotografijos vadovėlių autorius ir pedagogas.

Ekspozicijoje pristatytos fotografijos iš Šiaulių „Aušros“ muziejuje saugomo autoriaus kūrybinio palikimo.

Parodą rėmė Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondas.

► Kovo 20 d. atidaryta pirmoji šiauliečio menininko Tomo Andrijausko personalinė fotografijų paroda „Nerealiai x 36“. Joje menininkas ekspozicijoje juodai baltas fotografijas, kurios, pasak menotyrininko Virginijaus Kinčinaičio, yra neatsiejamos nuo T. Andrijausko esybės, jo gyvenimo būdo. Atidaryme dalyvavo autorius.

► Muziejaus padalinyje **Dviračių muziejuje** kovo 26 d. atidaryta keliautojų Sigito ir Daumanto Kučų (Vilnius) fotografijų paroda „Dviračiais Šilko keliu“. 171 dieną dviračių žygyje iš Olimpijos į Pekiną praleidusi tarptautinė komanda, kurioje buvo ir lietuviai tėvas ir sūnus Kučiai, 2008 metų olimpinę sostinę pasiekė likus dienai iki žaidynių atidarymo. Šilko kelio maršrutas žygio dalyviams vedė tokiomis vietomis, šalia kurių yra daug UNESCO pasaulio kultūros vertybių objektų. Parodos atidaryme dalyvavo autoriai.

► Muziejaus padalinyje **Radio ir televizijos muziejuje** vasario 25 d. atidaryta paroda iš muziejaus rinkinių „Išradimas, labiausiai pakeitęs pasaulį“. Ši paroda – trumpa istorinė kelionė nuo lempos iki mikroprocesorių – skiriama mikroschemos išradimo 50-mečiui paminėti. Ekspozicijoje demonstruojamas milžiniškas elektronikos technologijų progresas nuo lempos, tranzistoriaus iki mikroschemos, atvėręs vartus įvairių modernių elektronikos prietaisų – kompiuterių, mobiliųjų telefonų, buitinės, medicininės ir kt. technikos atsiradimui.

Paroda veiks iki 2010 m. sausio 30 d.

■ **Trakų istorijos muziejuje** kovo 6 d. atidaryta Vytauto Didžiojo karo muziejaus paroda „Lietuvos husarai“. Parodoje eksponuotos muziejinės vertybės iš Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės ir XIX–XX a. laikotarpio, bylojančios apie husarus ir jų tradicijų tęsėjus.

► Trakų istorijos muziejus kovo 27 d. atidarė kilnojamąją parodą „Karaimai Lietuvoje“ Bialystoko muziejuje (Lenkija). Parodoje rodytas 151 eksponatas iš Trakų istorijos muziejaus karaimikos rinkinio. Lenkijoje, kaip ir Lietuvoje, gyvena apie 300 karaimų. Ši paroda keliauja per Lenkijos muziejus nuo 2007 m. lapkričio mėn. ir buvo eksponuojama Slupsko, Gdanskio, Torunės, Olštyno, Brodnicos ir Bialystoko muziejuose. Parodoje eksponuojami karaimų tautiniai drabužiai, indai, fonotuotraukos, dokumentai, knygos, senieji maldynai. Karaimikos rinkinio eksponatai atspindi karaimų tautos istoriją, papročius, religiją bei papročius. Paroda sulaukė daug lankytojų skirtinguose muziejuose ir suteikė galimybę Lenkijos visuomenei plačiau pažinti vienos iš tautinių mažumų išsaugotą tautinį tapatumą, kalbą bei papročius Lietuvoje.

■ **Vytauto Didžiojo karo muziejuje** vasario 11 d. nuo ankstyvo ryto iki darbo dienos pabaigos klegėjo Kauno „Vyturio“ vidurinės mokyklos 6–12 klasių mokiniai – vyko edukacinis projektas „Istorijos diena Vytauto Didžiojo karo muziejuje“, skirtas Lietuvos tūkstantmečiui paminėti. Tą dieną muziejuje apsilankė apie 700 mokinių. Projekto organizatoriai – VDKM Ryšių su visuomene ir bendrasis skyrius ir Kauno miesto „Vyturio“ vidurinė mokykla. Mokiniais buvo surengtos edukacinės programos „Lituanicos“ didvyriai amžinai gyvi“ ir „Kaip senovėje kariauta“ bei teminė ekskursija „Vasario 16-osios reikšmė“, vyko apžvalginės ekskursijos.

► Vasario 12 d. Ryšių su visuomene ir bendrasis skyrius visus muziejaus darbuotojus pakvietė į nuotaikingą šventę – paminėti savo senojo muziejaus 88-ąsias įkūrimo metines, prisiminti ryškiausius metų įvykius. Buvo apdovanotos spalvingiausios muziejaus asmenybės.

► Vasario 23 d. muziejuje atidaryta Lietuvos karo aviacijos 90-mečiui skirta paroda „Lietuvos karo aviacija 1919–1940“. Karybos istorijos (1795–1940) skyriaus vedėjos Dalės Naujalienės ir vyriausiųjų muziejinių Pauliaus Radzevičiaus bei Andriejaus Stolarovo parengtoje paro-

doje eksponuotos talentingų lietuvių konstruktorių, karo lakūnų, karo lėktuvų nuotraukos, atgaivinamas gal kiek primirštas, bet labai įdomus Lietuvos karo aviacijos istorijos tarpsnis. Parodai panaudota Vytauto Didžiojo karo ir Lietuvos aviacijos muziejų medžiaga.

► Kovo 6 d. Trakų istorijos muziejuje atidaryta Vytauto Didžiojo karo muziejaus kilnojamoji paroda „Lietuvos husarai“. Parodoje eksponuota apie 70 VDKM muziejinių vertybių. Ši paroda aprėpia visų laikų Lietuvos husarų istoriją. Didžioji eksponatų dalis priskiriama LDK laikotarpiui, kiti atskleidžia XIX–XX a. Lietuvos husarų istoriją. Pirmoji VDKM paroda „Lietuvos husarai“, veikusi nuo 2007 m. spalio 11 d. iki 2008 m. balandžio 11 d. Rygoje, Latvijos karo muziejuje, sulaukė didelio latvių susidomėjimo ir puikaus Latvijos vyriausybės atstovų, muziejinių, parodos lankytojų bei žiniasklaidos įvertinimo. Vėliau, 2008 m. liepos 4 d. – spalio 27 d., paroda „Lietuvos husarai“ buvo eksponuojama Šiaulių „Aušros“ muziejaus Ch. Frenkelio violoje, o šiųmetį pavasarį pasitiko Trakų istorijos muziejuje. Parodos organizatoriai – Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius plk. lt. dr. Gintautas Surgailis, direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pociūnas, vyriausioji fondų saugotoja Janina Karosevičiūtė, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės karybos istorijos skyriaus vedėjas Eduardas Brusokas, Karybos istorijos (1795–1940) skyriaus vedėja Dalė Naujalienė, Ginklų istorijos sektoriaus vedėjas Vladas Drupas ir vyriausiasis muziejininkas Vidmantas Airini.

► Kovo 19 d. Biržų krašto muziejuje „Sėla“ atidaryta muziejaus (VDKM) Karybos istorijos (1795–1940) skyriaus parengta paroda „Lietuvos kariuomenė Nepriklausomybės kovose“. Parodoje atsispindi Lietuvos kariuomenės kūrimasis ir formavimasis, kovos su bolševikų, bermontininkų ir lenkų kariuomenėmis. Lietuvos kariuomenei tada vadovavo sumanūs karvedžiai: gen. S. Žukauskas, gen. lt. P. Liatukas, brg. gen. K. Ladyga ir kiti, sugebėję ne tik sukurti pajėgius dalinius, bet ir efektyviai derinti jų veiksmus, žmones ir techniką sutelkti svarbiausiuose fronto ruožuose. Parodoje eksponuojama 130 eksponatų. Parodos rengėjai – VDKM Karybos istorijos (1795–1940) skyriaus vedėja Dalė Naujalienė, vyriausieji muziejinkai Andriejus Stolarovas ir Marius Pečiulis, dailininkė Dalija Gembickienė. Parodos kuratorius – muziejaus direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pociūnas. Paroda veiks iki 2009 m. rugsėjo 17 d.

■ **Alytaus kraštotyros muziejuje** sausio viduryje buvo atidaryta dailininko K. Poškaus kūrybos paroda „Istorijos“. Pradėjęs tapyti dar tarnaudamas tarybinėje armijoje, paskui baigęs ir Dailės institutą, 60-mečio sulaukęs dailininkas prisipažino, kad tapyti taip ir neišmokęs. Tačiau parodos svečiai, rodos, žinojo už ką jam dėkoti: ir už „ryškų toną kasdienybėje“, ir už vizualiojo meno puoselėjimą bei indėlį į Alytaus kultūrinį gyvenimą, ir už spalvingas Alytaus miesto istorijas, publikuojamas kultūrinėje spaudoje, pagaliau už autoriaus nuoširdumą: „Eikite ir žiūrėkite. Jei mano paveikslai patiks, būsiu labai laimingas“, – atviravo dailininkas.

► Vasario viduryje muziejaus padalinyje **galerijoje „Skrydis“** atidaryta stiklo meno paroda iš tarptautinio projekto „Vitrum balticum IV. New young“ kolekcijos. Projekte dalyvauja stiklo menininkai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos. Į Alytų buvo atvežta dalis Kaune surengtos parodos. Eksponuojami Viktorijos ir Ričardo Anskaičių, Arūno Daugėlos, Indrės Stulgaitės ir kitų menininkų darbai: instaliacijos, plaketės, skulptūrinė plastika. Atidaryme dalyvavo ir viena iš parodos autorių I. Stulgaitė. Ji apgailestavo, kad Lietuvoje uždaryta paskutinė stiklo meno kalvė – Aleksoto stiklo fabrikas. Kartu paragino alytiškius apsilankyti privačioje meninio stiklo studijoje „Glass Remis“, įsikūrusioje Panevėžyje. Čia organizuojamos ir ekskursijos, kurių metu pasakojama apie stiklo gamybą. Vasario 16 d. Kraštotyros muziejaus salėje atidaryta antroji kolekcininkų paroda „Alytus ir Dzūkija: istorijos puslapiai“. Pasirinkta, kaip patys kolekcininkai mano, pati saugiausia tema. Nors jie galėtų surengti ir kitokių teminių parodų: numizmatikos, militaristikos, senovinės technikos. Parodos organizatorius – bibliofilas Šarūnas Šimkevičius. Jis labiausiai domisi Lietuvos periodine spauda, todėl pristato tarpukario Alytaus periodinius leidinius. Greta eksponuojami kvitai, blankai, receptai, religiniai paveikslėliai. Dalis jo kolekcijos dokumentų autografuoti

Alytuje ar visoje Lietuvoje garsių asmenybių. Kitas knygų žinovas kolekcininkas A. Antanevičius renka Dzukijos krašto fotografijas ir atvirukus, Alytaus ulonų gyvenimo vaizdus. Gintarą Urboną ir Mindaugą Sereičiką domina Lietuvos kariuomenės tema. Rimas Paškauskas parodai pateikė Antrojo pasaulinio karo fotografijų, Gintaras Lučinskas – tarpukario šaulių fotografijų, J. Uosaitis – keletą savo tetos tarpukario laikų sąsiuvinų, vokišką plakatą.

► Kovo 11-osios šventė muziejuje buvo paminėta garsaus Dzukijos drožėjo Antano Česnulio darbų paroda. Ekspozicija buvo parengta iš drožybos darbų ir didžiųjų kūrinių fotografijų. Dauguma Alytuje surengtos parodos darbų atkeliavo iš anksčiau surengtos jubiliejinės parodos: pernai autorius minėjo 60-ies metų amžiaus ir 30-ties metų kūrybinės veiklos sukaktis. Autorius pelnytai nekart įvertintas ir tarybiniais laikais, ir nepriklausomoje Lietuvoje. Daug drožėjo darbų yra nukeliavę į užsienį: Armėniją, Rusiją, Latviją, Lenkiją, Graikiją, Vengriją, Indiją ir kitas šalis. Po visą Lietuvą pasklidę jo kurti kryžiai, koplytstulpiai. Parodos atidarymą sušildė Alytaus muzikos m-los jaunosios kanklininkės, delegacija iš drožėjo gimtinės – Kriokšlio sodžiaus – su gydytoju V. Jazepčiku priėmė.

► Kovo 12 d. Kraštotyros muziejaus filialo galerijoje „Skrydis“ buvo atidaryta moksleivių piešinių ir fotografijų paroda „Anksti ryte Alytaus socialinis veidas“. Konkursą organizavo Alytaus apskrities kudirkaikių organizacija. Projektui vadovavo Dainavos vid. m-los dailės mokytojas ekspertas A. Vaitkus, koordinavo Dainavos vid. mokyklos 10d klasės mokinė Žintautė Jankūnaitė. Projekto organizatoriai siekė, kad jaunimas neliktų abejingas socialinei aplinkai, aktyviai dalyvautų visuomeniniame gyvenime ir drąsiai fiksuotų miesto „pulsą“.

Konkursas buvo paskelbtas dar 2008 m. lapkričio mėn., tačiau pirmųjų darbų komisija sulaukė tik š. m. sausį. Konkurso dalyviai buvo suskirstyti pogrupiais pagal amžiaus grupes. Išrinkti geriausi piešiniai, puikiausios fotografijos. Darbai buvo vertinami pagal daugybę kriterijų, kurių vienas – darbe pateiktos idėjos ir miesto dvasios atitikimas. Įdomu, kad tarp pateiktų 50 darbų autorių galėjai pamatyti tik du konkurse dalyvavusius vaikus.

■ **A. Baranausko ir A. Vienuolio – Žukausko memorialinio muziejaus** padalinyje **Anykščių Koplyčioje** nuo sausio 10 d. iki sausio 30 d. veikė tautodailininkės Stasės Mardosienės tapybos darbų paroda.

► Nuo sausio 31 d. iki kovo 8 d. Koplyčioje veikė Jono Lučiūno fotografijų „Lietuvos peizažai“ paroda ir Normantės Naruševičienės (Lučiūnaitės) keramikos darbų paroda.

► Vasario 10 d. Koplyčioje vyko poeto Povilo Kulvinsko autorinis vakaras „Motinai mylimai, Lietuvai“.

► Vasario 14 d. Koplyčioje surengta muzikinė poetinė kompozicija „Meilė...vienos šypsenos magija“. Atlikėjai: aktorė Viktorija Kuodytė, Aidas Strimaitis (smuikas), Eglė Strimaitienė (fortepijonas), Jurijus Rezničenko (klametas).

► Vasario 28 d. čia vyko Baltijos gitarų kvarteto koncertas.

► Kovo 11 d. Koplyčioje vyko pilietinės dainos konkursas – koncertas „Esi iš Lietuvos...“, skirtas Kovo 11-ajai – Lietuvos valstybės Nepriklausomybės dienai paminėti. Dalyvavo dainininkas Jonas Čepulis.

► Nuo kovo 11 d. iki balandžio 2 d. Koplyčioje veikė Anykščių krašto tautodailininkų darbų paroda.

► Kovo 13 d. Koplyčioje vyko Dariaus Milerio – Nojaus koncertas, skirtas Vytauto Kernagio atminimui „... iš vaikystės juodos plokštelės“. Dalyvavo Eimantas Belickas (smuikas).

► Kovo 21 d. Koplyčioje surengtas ansamblio „Subtilu – Z“ koncertas „Nuo klasikos iki džiaz“.

► Muziejaus padalinyje **A. Vienuolio-Žukausko name-muziejuje** vasario 16 d. buvo surengta Anykščių miesto vyresniųjų klasių mokinių meninė programa „Čionai Lietuva per amžius buvo“, skirta Vasario 16-ajai.

► Vasario 17–20 d. A. Vienuolio-Žukausko name-muziejuje Anykščių miesto jaunesniųjų klasių mokiniams buvo vykdoma edukacinė programa „Šviečianti trispalvė“, skirta Vasario 16-ajai.

■ **Birštono muziejuje** iki sausio 11 d. vyko Birštono meno mokyklos dizaino studijos (vadovė Vilma Krasauskienė) darbų paroda „Kalėdos dovanų metas“. Parodoje buvo eksponuojama Birštono meno mokyklos dizaino studijos vaikų ir suaugusių pagaminti rankdarbiai.

► Sausio 13 d. vyko renginys, skirtas sausio 13-ajai pažymėti ir parodos „Sausio 13-oji tautos atmintyje“ atidarymas. Paroda veikė iki vasario 1 d.

► Vasario 11 d. – kovo 5 d. muziejuje veikė Birštono meno mokyklos dizaino studijos (vadovė Vilma Krasauskienė) odos dirbinių paroda. Parodoje buvo eksponuojama Birštono meno mokyklos dizaino studijos vaikų ir suaugusių pagaminti papuošalai iš odos.

► Vasario 12 d. – kovo 1 d. paroda „Lietuvos respublikos ministrai pirmininkai 1918–1940 m.“, skirta vasario 16-osios dienai atminti.

► Kovo 7 d. muziejuje atidaryta Birštono lopšelio-darželio „Vyturėlis“ vaikų piešinių paroda „Dovana Lietuvai“, skirta kovo 11-ajai dienai ir Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti.

Tą pačią dieną duris atvėrė ir Lapių darželio vaikų tekstilės aplikacijų paroda „Lapių piliis vaikų akimis“ paroda, skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui bei Lietuvos nepriklausomybės dienai paminėti.

► Muziejaus padalinyje **Birštono sakraliniame muziejuje** nuo sausio 9 d. iki kovo 1 d. fotografijos paroda „Mano šeima“. Fotografijų autoriai: T. Vyšniauskas, A. Baltėnas, A. Valiauga, E. Lasys. Parodos kuratorius – Tėvų ir šeimų asociacija. Parodos edukacinė programa „Tradicinės šeimos fotografija“ sulaukė populiarumo.

► Sausio 25 d. R. Rachlevičiūtė skaitė paskaitą „Sakralinė dailė ir šiuolaikinis žiūrovas“.

► Nuo sausio 28 d. iki kovo 1 d. V. Aleksandravičiūtės ir D. Talačkaitės tapybos paroda „Arbata“. Parodoje vykusios edukacinės pamokos ikimokyklinio amžiaus ir pradinių klasių moksleiviams apie vaistažolių arbatos paruošimą ir gėrimo būdą.

► Vasario 11 d. – Pasaulinę ligonių dieną prisimenant sergančius vaikus buvo rodomas dokumentinis filmas „Prieš parsikrendant į žemę“ (rež. A. Matelis. 2006 m.).

► Nuo vasario 11 d. iki kovo 1 d. Birštono meno mokyklos Dizaino studijos (vad. V. Krasauskienė) floristinių širdelių paroda, skirta Šv. Valentino dienai.

► Vasario 13 d. Birštono lopšelyje-darželyje „Vyturėlis“ surengta muziejaus edukacinė programa „Žvakės reikšmė ir gamyba“.

► Vasario 22 d. muziejuje vyko doc. dr. L. Šinkūnaitės paskaita „Šv. Brunonas Kverfurtietis ir Lietuvos vardo tūkstantmetis“.

► Nuo kovo 4 d. iki balandžio 6 d. veikė E. Ivaškevičiūtės tapybos paroda „Fantazijos pasaulyje“.

► Kovo 22 d. surengta A. Vasiliauskienės paskaita „XVII a. Lietuvos knygų grafika: A. H. Palubinsko „Rožynas““.

■ **Biržų krašto muziejuje „Sėla“** iki vasario mėnesio pradžios veikė paveikslų paroda skirta tautodailininko Eugenijaus Balčiūno atminimui ir meno kūrinių paroda – pardavimas, kurioje eksponuota dailininkų A. V. Burbos, L. Dubauskienės, E. Kuckaitės – grafika, E. Radvensko – keramika, M. Leskauskas, R. Treigio – fotografija, V. Čepkauskas, R. Gailiūno, R. Grikevičiaus, V. Jažausko, O. Juškos – tapyba.

► Vasario 14 d. muziejuje atidaryta biržiečių tautodailininkų kūrybinių darbų paroda, skirta Lietuvos tūkstantmečiui. Paroda pasižymėjo darbų įvairove. Visus žavėjo tapyba, karpiniai, drožti iš medžio darbai, siuvinėti paveikslai, pinti iš vytelių krepšiai, įvairiais raštais ir simboliais išmarginti margučiai, žavėjo ir gausi mezginių, nėrinių, įvairių papuošalų ir siūtų lėlių kolekcija.

► Vasario 17 d. muziejinkai kartu su biržiečiais iškilmingai paminėjo ne tik Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, bet ir Lietuvai reikšmingos generolo Povilo Plechavičiaus Vietinės rinktinės įkūrimo 65-ąsias metines.

► Vasario 26 d. muziejaus Radvilų menėje skambėjo renesanso ir baroko epochų muzika: Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos mokiniai pakvietė senosios muzikos mylėtojus biržiečius į „Klavesino muzikos valandą“. Koncerto kuratorė ir vedėja Romualda Butkevičienė vedžiojo klausytojus muzikos istorijos labirintais: pristatė kompozitorius,

rūmų muzikos madas. Koncerte dalyvavo beveik 30 jaunųjų atlikėjų, kuriuos paruošė fortepijono mokytojos R. Butkevičienė, D. Bukienė, R. Paliulienė, D. Šimbelienė, I. Valotkienė, fleitos mokytojos D. Striuzienė ir R. Venskienė.

► Kovo 6 d. muziejuje pristatyta tapybos darbų paroda, skirta mokslininkui, menininkui, visuomenės veikėjui dr. Jonui Tatoriui (1925–2004) atminti. Į parodos atidarymą atvyko daug svečių iš Biržų ir Klaipėdos, menininko giminių. Jonas Tatoris gimęs Biržų rajone Medeikių kaime, didžiąją gyvenimo dalį paskyrė Klaipėdos kraštui.

► Kovo 9 d. muziejinkai pakvietė biržiečius ir svečius paminėti Biržų miesto Magdeburgo teisi suteikimo 420-ąsias metines ir surengė teatralizuotą istorinį renginį. Tai progai buvo pasiūti nauji istoriniai XVII a. Lietuvos didikų kostiumai. Susirinkusius pasveikino pats Jo Kunigaikštis – Malonybė Kristupas Radvila Perkūnas su puošniu kontušu, jo Rūmų Ponia bei dvi puošnios damos ir didikas. Buvo perskaityta karaliaus išduota privilegija ir kunigaikščių Radvilų įsakai, reglamentuojantys miesto ir miestelėnų gyvenimą. Renginyje skambėjo romantinė renesansinė muzika, kurią atliko Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos moksleiviai.

► Kovo 19 d. muziejuje atidaryta neeilinė paroda „Lietuvos kariuomenė Nepriklausomybės kovose (1918–1920)“, kurią į Biržus atvežė Vytauto Didžiojo karo muziejus. Ši paroda skirta Lietuvos kariuomenės devyniasdešimtmečiui. Biržiečiams suteikta garbė parodą pamatyti iš karto po vilniečių, kurie ją lankė Nacionaliniame muziejuje.

Į parodos atidarymą gausiai susirinkusiems biržiečiams parodą pristatė Vytauto didžiojo karo muziejaus direktorius, pulkininkas majoras, daktaras Gintaras Surgailis, muziejaus direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pociūnas, Karybos istorijos skyriaus vedėja Dalia Naujalienė. Į parodos atidarymą atvyko Karaliaus Mindaugo pėstininkų pulko vadas majoras Nerijus Stankevičius, štabo vadas majoras Liudas Gumbinas bei kiti svečiai, Biržų miesto vadovai.

► Kovo 20-ąją Biržų krašto muziejuje „Sėla“ atidaryta Vinco Andriaus paveikslų kolekcijos „Fragmentai“ ir keleto pavienių paveikslų paroda.

Vinco Andriaus kūryba jau buvo eksponuota užsienyje: Anglijoje ir Ispanijoje, ir, anot autoriaus, ten turėjo didelį pasisekimą. Lietuvoje šio autoriaus tapybos darbai eksponuojami pirmą kartą.

► Muziejaus filialė **Vabalninko muziejuje** gruodžio – sausio mėnesiais veikė biržietės tautodailininkės Idilijos Dumbrasienės tapybos darbų paroda.

► Vasario 25 d. atidaryta tautodailininkės Onos Ladygienės audinių paroda. Parodoje eksponuojamos keturnyčių, aštuonnyčių austos lovatiesės.

■ **Gargždų krašto muziejuje** sausio 16 d. atidaryta vaškinių figūrų paroda. Parodos atidaryme ne tik pristatytos istorinės asmenybės: Kleopatra, Kristupas Kolumbas, Josefas Stalinas ir t. t. Veikiant parodai, krašto muziejus vedė edukacines programas vaškinių figūrų atstovaujamiems laikotarpiams pristatyti – „Egipto laikotarpis“, „Teherano konferencija“, „Didieji geografiniai atradimai“.

► Vasario 21 d. muziejuje pristatyta paroda „Ličynos. Gyvoji Užgavėnių tradicija“. Parodos atidaryme pranešimą skaitė Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Baltų kalbotyros ir etnologijos katedros lektorė, etnologė Elena Matulionienė. Lankytojams pristatyta paroda ir Alberto Martinaičio filmas „Kaukės magija“.

■ **Jonavos krašto muziejuje** sausio 8 d. vyko tarpušvenčio vakaras AB „Achema“ metrologų bendruomenei. Krašto muziejuje tradiciškai paminėti Trys karaliai, kurie įžengė pilnomis aukso, lietuviško sidabro kišenėmis, su mira ir smilkalais. Šventės dalyviai sužinojo Trijų karalių istoriją, prisiminė senas dainas, burtus.

► Sausio 6–31 d. – krašto muziejaus Istorijos skyriuje surengta paroda iš muziejaus fondų „Iš močiutės skrynios raštų“. Parodos kuratorės – Regina Karaliūnienė, Inga Bykova.

► Sausio 13–27 d. krašto muziejuje veikė dokumentinė paroda „Sausio 13-oji“. Parodos kuratorė – Inga Bykova.

► Visą mėnesį vyko edukacinės valandėlės: „Arbatos paslapčių beiškant“, „Žiemužė kailiniuota“, „Kas ant verpstės įrašyta“, „Seniausi darbo įrankiai“, „Linai ir kanapės lietuvių buityje“, „Darbai pagal mėnulį“.

► Vasario 13 d. – kovo 13 d. – dokumentinė paroda „Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai“. Parodos kuratorės – Danutė Snitkienė, Inga Bykova.

► Vasario 5 d. organizuotas išvažiuojamasis seminaras rajono mokyklų muziejų ir kraštotyros būrelių vadovams „Dvarininkų Montvilų kultūriniais keliais“. Seminaro dalyviai susipažino su kraštotyrininko Artūro Narkevičiaus paroda apie krašto materialinei ir dvasinei kultūrai nusipelnusią giminę, sužinojo istoriją apsilankę Šėtos bažnyčioje, kurią kadaise parėmė bankininkas Juozapas Montvila. Seminaro dalyviai Šėtos vidurinėje mokykloje apžiūrėjo mokyklos istorijos muziejų, ekspoziciją, skirtą Montviloms, pagerbė atminimą jų amžinojo poilsio vietoje Šėtos kapinėse.

► Nuo vasario 5 d. muziejaus Dailės skyriuje atidaryta kraštotyrininko Artūro Narkevičiaus paroda „Dvarininkų Montvilų kultūros keliais“. Parodos kuratoriai – Artūras Narkevičius, Inga Bykova.

► Vasario 13 d. jonavičių menininkų klubas (vadovė Oksana Eitminavičienė) muziejuje pristatė savo kūrinius: dekupažo technika puoštas dėžutes, pakabas, gėlių vazonus, lėkštes. Taip pat eksponuota Oksanos Eitminavičienės ir Aukšės Draugelienės tapyba ant šilko.

► Nuo vasario 19 d. iki kovo 10 d. muziejuje veikė Stasės Samulevičienės žaislų paroda „Šypsos žmonės ir žaislai“. Parodos kuratorė – Inga Bykova.

► Visą vasario mėnesį vyko edukaciniai renginiai: valandėlių ciklas lopšelių – darželių ugdytiniais ir pradinų klasių moksleiviams „Seni darbai senais daiktais“, švietėjiški renginiai pagal meninį projektą „Mėnas – žaidimas muziejaus erdvėje“.

► Kovo 20 d. muziejuje veikė liaudies meistrės, „Šypsenos“ ordino kavalierės Stasės Samulevičienės žaislų paroda „Šypsosi žmonės ir vaikai“.

► Vasario 27 d. muziejuje atidaryta rajono tautodailininkų paroda „Tau – Tėvyne, Lietuva“, skirta valstybės vardo tūkstantmečiui paminėti. Joje eksponuota per 300 darbų. Lankytojams pristatyti tapybos, skulptūros, siuvinėjimo darbai, karpiniai, nėriniai ir kt. Parodos atidaryme dalyvavo Lietuvos tautodailininkų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas Valentinas Jezerskas ir menotyrininkė Asta Vandytė.

► Kovo 10–24 d. veikė kauniečio fotografo Kastyčio Laužadžio fotografijų paroda „Atgimstančios Lietuvos paminklai“. Parodos kuratorė – Inga Bykova.

► Kovo 27 d. – balandžio 17 d. – Neries pagrindinės mokyklos moksleivių pieštų verbų paroda krašto muziejuje. Parodos kuratorės – Zofija Sadauskienė ir Inga Bykova.

► Kovo 27 d. vyko susitikimas su kraštiečiu, bajoru, technikos mokslų daktaru ir keliautoju Jonu Butkevičiumi. Pasitelkęs vaizdo techniką, profesorius susirinkusius pakvietė pakeliauti po Indoneziją, Indokiniją, pasižvalgyti po Vietnamą, Laosą, Kambodžą, o čia pat surengtos momentinės viktorinos laimėtojams įteikė suvenyrų.

► Kovo 28 d. – 1949-ųjų trėmimų „Dundėjo užkalti vagonai“ 60-mečio paminėjimo popietė. Joje dalyvavo LPKTS valdybos pirmininko pavaduotojas Gediminas Uogintas, AB „Achema“ generalinis direktorius Jonas Sirvydis, monsinjoras Vincentas Pranciškietis ir kiti svečiai. Muzikinius kūrinius tremtiniams skyrė Meno mokyklos auklėtinės.

► Visą kovo mėnesį – edukacinės valandėlės rajono moksleiviams: „Kelionė metų ratu“, „Viskas iš grūdo, iš sėklos“, „Line, lineli...“, „Arbatos paslapčių beiškant“.

■ **Joniškio istorijos ir kultūros muziejuje** sausio 12 d. atidaryta paroda „Sausio 13-osios atgarsiai spaudoje ir fotografijose“ iš Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus fondų.

► Sausio 23 d. muziejuje atidaryta joniškėčio literato Jono Ivanausko fotografijų paroda „Sausio 13 d. ir mes ten buvome...“.

► Sausio 30 d. Joniškio bažnyčioje buvo pristatytas piešinių ir fotografijų katalogas „Joniškio krašto paveldas vaikų akimis“. Kataloge pub-

likuojami 2006–2007 m. Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus skelbto konkurso „Išsaugokime praeitį“ vaikų darbai. Šiuo renginiu muziejus pradėjo Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo programą.

► Vasario 11 d. muziejuje atidaryta darbų, tautosakininko M. Slančiausko premijai laimėti, paroda.

► Vasario 24 d. muziejuje atidaryta joniškėčių auksarankių darbų paroda „Užgavėnės ant vieversio sparnų“. Parodoje buvo eksponuota 130 darbų. Darbus parodai pristatė 46 autoriai.

► Kovo 6 d. Joniškio Verslo ir informacijos centre muziejus pristatė joniškietis tautodailininkės Dalios Sutkuvienės ir rokiškietės Aušros Jančūnaitės-Viduolienės tapybos darbų parodą „Jos...“, skirtą Tarptautinei moters dienai paminėti. Parodos atidarymo metu literatų klubo „Audruvė“ vyrai skaitė eilėraščius, akomponuojant gitarai dovanojo dainas.

► Kovo 9 d. Joniškio kultūros centro foje atidaryta mokinių piešinių ir plakatų konkurso „Piešiamie laisvę“ konkursinių darbų paroda. Iš viso parodoje buvo eksponuojami 178 mokinių darbai. Konkursui darbus pateikė visos rajono mokyklos ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos.

► Kovo 20 d. Joniškio kultūros centre vyko muziejaus organizuoto piešinių ir plakatų konkurso „Piešiamie laisvę“ laureatų apdovanojimo renginys. Renginio metu konkurso dalyvius ir svečius džiugino M. Slančiausko gimnazijos pop choras „Pasakėlė“.

► Kovo 21 d. Vilniuje, Karininkų ramovėje, buvo surengtas Vilniaus kraštiečių draugijos „Sidabra“ narių ir Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus darbuotojų susitikimas. Renginio metu buvo išsamiai pristatyta muziejaus veikla, svarbiausi projektai, mokslinės konferencijos, renginiai, skirti Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimui. Pristatyti naujausi muziejaus leidiniai: katalogas „Joniškio krašto paveldas vaikų akimis“ ir naujas Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus žurnalo „Žemygala“ numeris.

► Kovo 27 d. muziejuje, Tarptautinės teatro dienos proga, buvo atidaryta personalinė joniškietės Aušros Petrauskienės teatrinių lėlių paroda.

■ **Kelmės krašto muziejuje** sausio 13 d. vyko tradicinis Sausio 13-osios paminėjimas. Kovo 11-osios klubo narys J. Stabingis papasakojo ir pademonstravo savo filmavimo kamera užfiksuotus vaizdus iš Sausio 13-osios įvykių. Atkuriamojo Seimo signataras A. Račas pasidalijo mintimis apie Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio kūrimą. Nedidelį koncertą surengė Kovo 11-osios klubo nariai – J. Stabingis, J. Juodeikienė ir J. Kasparas. Po to susirinkusieji bendravo prie puodelio arbatos.

► Vasario 13 d. muziejuje atidaryta fotostudijos Focus Valdo Jaručio ir Valentino Lukono fotografijos paroda „Kelmė – 525“, skirta Lietuvos tūkstantmečio ir Kelmės 525 metų jubiliejui. Parodoje eksponuota daugiau kaip 80 nuotraukų.

► Kovo 9 d. Kelmės dvaro muziejaus salėje buvo rengiami Maldos pusryčiai, skirti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 19-osioms metinėms paminėti. Renginyje dalyvavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Maldos pusryčių rengėjai: Lietuvos Sąjūdžio Kelmės r. taryba, Kelmės parapijos vyrų katalikų brolija, Kriščiūnaitės Kultūros Instituto Kelmės biuras, Lietuvos Samariečių bendrijos Kelmės skyrius, Kelmės krašto muziejus.

► Kovo 10 d. muziejuje vyko pilietiško pamoka „Sunkus kelias į laisvę“, skirta Kovo 11-ajai paminėti. Jos metu prisiminimais apie pasipriešinimo sovietinei okupacijai laikus dalijosi trys dalyviai: Nepriklausomybės akto signataras Antanas Račas, poetė, rajono garbės pilietė Elena Skaudvilaitė ir Antanas Sakalauskas, prieš pusę amžiaus su baidare bėgęs iš Sovietų Lietuvos ir nuplaukęs iki Gotlando salos Švedijoje.

► Muziejaus padalinyje **Žalpių krašto muziejuje** kovo 10 d. iškilmingai paminėta artėjanti Knygnešio diena. Spaudos lotyniškais rašmenimis draudimo laikais Tilžėje bei Ragainėje spausdintas ir okupacinės Rusijos valdžios persekiojamas lietuviškas knygas bei laikraščius po Žalpių, Nemakščių ir dar platesnes apylinkes slapta nešiojo ir platino žalpiškiai Jonas Veryga ir būsimasis Steigiamojo Seimo narys Kazimieras Ralys. Jiems padėjo vietinis bendražygis Juozas Norkus bei kiti. Renginio organizatorė – muziejinkė Alina Žalandauskienė. Minėjime dalyvavo

svečiai K. Ralio sūnus Dobilas bei dukra Ramunė, Seimo narys Kęstutis Masiulis.

► Kovo 24 d. Kelmės J. Graičiūno gimnazijoje vykusioje konferencijoje „Tautiško ugdymas šiuolaikinėje mokykloje“ pranešimą apie Kelmės krašto muziejaus edukacinę veiklą skaitė šio muziejaus muziejinkas Rimantas Serva.

■ **Kėdainių krašto muziejuje** sausio mėn. vyko fotonuotraukų paroda iš muziejaus fondų „Sausio 13-ąją prisimenant“.

► Vasario mėn. buvo atidaryta paroda „Nepriklausomybės kovos Kėdainiuose“, skirta Lietuvos savanorio P. Lukšio žūties 90-ųjų metų minėjimui.

► Kovo mėn. muziejuje veikė Adomo Liaudansko (Šėta) fotografijų paroda „Nepriklausomybės paminklai Lietuvoje“.

► Muziejaus padalinyje **Daugiakultūriame centre** sausio 16 d. vyko fotoparodos „Aukštaitijos ir Žemaitijos kaimas XX a. 3–4 deš.“ atidarymas bei etnokultūrinei fotografijai skirto leidinio „Lietuvos karininko fotoalbumas-2“ pristatymas. Dalyvavo doc. dr. Vytenis Almonaitis ir Junona Almonaitienė, etnologas Eligijus Morkūnas.

► Sausio 26 d. vyko kamerinės muzikos koncertas, kuriame skambėjo Olivie Mesieno (Olivier Messiaen), „Kvartetas laiko pabaigai“ ir Lori Laitman dainų ciklas baritonui, violončelei, fortepijonui „Vilties daigas“. Atlikėjai: Mia Kūper (Mia Cooper), smuikas (Anglija), Tomas Kolinvūdas (Tom Collingwood), violončelė (Anglija), Rodžeris Vigulfas (Roger Vigulf), klarnetas (Norvegija), Steinas Skjervoldas (Stein Skjervold), baritonas (Norvegija), Sonata Zubovienė, fortepijonas (Lietuva). Koncertą vedė Rokas Zubovas.

► Sausio 31 d. vyko „Bardų žygio per Lietuvą 2009“ koncertas. Svečiavosi Gediminas Storpirštis.

► Vasario 2 d. centre vyko susitikimas su režisieriumi, dainų autoriumi ir atlikėju, rašytoju Vytautu V. Landsbergiu.

► Vasario 7 d. buvo atidaryta „Portfolio“ meno galerijos kūrinių paroda-pardavimas „Šventė“. Pristatyti A. V. Burbos, E. Kuckaitės, L. Dubanskienės grafikos darbai, E. Radvensko keramika, R. Treigio, M. Leskausko fotografija, V. Čepkausko, R. Gailiūno, R. Griškevičiaus, V. Jažausko, O. Juškos, A. Stančiko tapybos darbai.

► Vasario 10 d. vyko koncertas „Muzikiniai susitikimai“, kuriame dalyvavo trys virtuozai – Aleksandras Palis (Alexander Paley) (fortepijonas, JAV), Laima Šulskutė (fleita), Rolandas Romoslauskas (altas).

► Vasario 14 d. vyko Kėdainių mokyklų dainuojamosios poezijos būrelių narių popietė „Šv. Valentino žodžiai“.

Vasario 20 d. vyko Juditos Leitaitės (sopranas) ir Renatos Kriščiūnaitės (fortepijonas) koncertas „Kas gera prisiminkime“. Jis buvo skirtas dainininkės kūrybinės veiklos 25-mečiui ir naujos kompaktinės plokštelės „Tau, mano angelė“ pristatymui.

► Vasario 27 d. vyko Baltijos gitarų kvarteto koncertas „Šokant su gitara“. Atlikėjai: Sergej Krinichin, Saulius S. Lipčius, Zigmas Čepulėnas, Krisas Rubensas (Chris Ruebens).

► Kovo 6 d. centre buvo pristatyta Deimantės Kundrotaitės (Šiauliai) piešinių paroda „Kūniškumo dimensijos“. Darbus autorė atliko pieštuku.

► Kovo 10 d. vyko antroji rajono moksleivių konferencija „Prasmingi minties paminklai: tauta nepriklausomybės link“.

► Kovo 18 d. vyko renginys skirtas pasaulinei poezijos dienai „Dainuok, širdie, gyvenimą“. Dalyvavo Paberžės kunigas Skaidrius Kandraavičius, poetė Justina Štrimaitytė.

► Kovo 27 d. vyko ansamblio „Subtilu – Z“ koncertas. Atlikėjai: Povilas Velikis (akordeonas), Dmitrij Michailov (akordeonas), Laurynas Vaitkus (birbynė), Vytautas Švažas (perkusijs).

► Kovo 28 d. atidaryta fotografijų paroda „Černobylis ir Lietuva“. Nuotraukų autoriai: Juozas Kazlauskas, Gediminas Grybas, Gediminas Janciauskas, Pranas Paškevičius, onkologai Juozas Prušinskas ir Juozas Mažonas.

► Muziejaus padalinyje **Juozo Paukštelio namuose** vasario mėn. veikė moksleivių psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos projekto „Gyvenimo spalvos“ fotografijų paroda.

■ **Kretingos muziejuje** sausio 16 d. atidaryta M. Valančiaus muziejaus audimo mokyklėlės vaikų darbų ir tautodailininkės Aldonos Jablonskienės tekstilės kūrybų paroda.

► Sausio 21 d. muziejuje atidaryta foto nuotraukų paroda „Atrask mano žydėjimą“.

► Sausio 28 d. – paroda „Audinių raštai“.

► Vasario 4 d. muziejaus edukacinėje klasėje atidaryta paroda „Muziejaus Užgavėnių kaukių kolekcija“.

► Vasario 18 d. muziejuje įvyko papūgėlių krikštynos.

► Vasario viduryje muziejaus Žiemos sodas pasipildė naujomis gyventojomis: VšĮ Palangos reabilitacijos ligoninė muziejui padovanojo dvi banguotąsias papūgėles. Naujam išpuodingam narveliui ant ratų įsigyti prireikė ir labdaros, ir muziejaus darbuotojų surinktų pinigų. Didžiausią labdarą suteikė Kretingos bendrovės „Kretingos vettiekimas“ savininkai Danutė ir Vladas Videikos, „HBH Juozo alus“ pramogų komplekso savininkė Rada Matulevičienė, kavinės „Pas grafa“ savininkas Rimas Valentukonis.

► Vasario 20 d. atidaryta Alberto Kviliaus tapybos darbų paroda.

► Vasario 26 d. muziejuje atidaryta paroda „Iš muziejaus fondų“, kurioje eksponuoti tautodailininko Jurgio Račkausko tapybos darbai ir liaudies meistro Stanislovo Untūlio skulptūra.

► Kovo 4–6 d. muziejuje pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su Klaipėdos Universitetu, Šilutės, Gargždų, Palangos turizmo informacijos centrais, turizmo firmomis UAB „Baltic Bike Travel“ ir UAB „Mėja“.

► Kovo 13 d. atidaryta foto nuotraukų ir dokumentinės medžiagos paroda „Kretingos rajono Garbės piliečiai krašto istorijoje“.

► Kovo 17 d. atidaryta paroda „Šviesos melodija“. Autorė – dr. Sofija Kanaverskytė – Klaipėdos universiteto Režisūros katedros scenografijos dėstytoja. Parodose dalyvauja nuo 1969 m. Yra Lietuvos dailininkų sąjungos narė. „Jei šviesa pabandytume paversti garsais, Sofijos Kanaverskytės surengtoje dekoruotų šviestuvų parodoje „Šviesos melodija“ išgirstume ir Likimo simfoniją, ir lakštingalų giesmes, jūros vargonus ir jaukų ugnies traškesį“ – taip laikraštyje „Vakarų ekspresas“ rašė žurnalistė Ivona Žiemytė.

S. Kanaverskytės daryti šviestuvai siejasi su teatro menu. Juos galima apžiūrėti iš visų pusių; tai taip pat suteikia parodai teatrališką charakterį. Tai savotiškas bandymas „nulipti“ nuo scenos ir užpildyti erdvę šviesa, sklindančia iš šviestuvo.

Skulptūriškų formų, dekoruoti batikos, atkeliavusios į Lietuvą iš Toliųjų Rytų technika, apšviesti iš vidaus, šviestuvai atsiskleidžia visu savo grožiu: intensyvi spalva, atsiranda gyvybė ir dinamika. O piešiniai ant šviestuvų sienelių, kaip sakė pati autorė, tai dailininko fantazijos vaisius, kartais gimstantis spontaniškai, kartais kankinamai ilgai ieškomas, bet visada dekoratyvus.

Šviestuvų paroda muziejuje – pirmoji tokio pobūdžio paroda Kretingoje.

► Kovo 18 d. muziejuje įvyko susitikimas su Švietimo skyriaus vedėja Dalia Martišauskiene. Ji susitiko su muziejaus direktore V. Kanapkiene ir Informacijos ir edukacijos skyriaus vedėja J. Dauneckiene. Susitikimo metu buvo aptarti bendri renginiai, skirti Lietuvos 1000-mečio ir miesto savivaldos 400-osioms metinėms pažymėti. Parengti bendri muziejaus ir Švietimo skyriaus nuostatai piešinio konkursui „Kretingos miesto istorinės vietos drobėje“ bei viktorinai „Ar žinai savo krašto istoriją?“. Taip pat buvo aptartas rajono mokymo įstaigų ir muziejaus bendradarbiavimo ryšių plėtojimas, muziejaus edukacinių programų sklaida rajono mokymo įstaigose, bendrų projektų rengimas. 2008–2009 m. muziejus parengė naujas edukacines programas „Garbės piliečiai Kretingos krašto istorijoje“, „Laikrodžiai ir laikas“, „Šventieji globėjai lietuvių liaudies mene“, kurias gerai vertina mokytojai ir moksleiviai. Prieita prie nuomonės, kad muziejaus parengtas programos tikslinga platinti rajono mokymo įstaigose. Kovo 31 d. švietimo skyriuje vykusiame mokyklų vadovų pasitarime muziejaus direktorė Vida Kanapkienė pateikė pasiūlymus dėl tolesnio muziejaus ir švietimo įstaigų bendradarbiavimo.

► Kovo 27 d. Žiemos sode įvyko Mažeikių muzikos mokyklos mokytojų ir moksleivių koncertas „Šventinė dvaro muzika“.

■ **Kupiškio etnografijos muziejus** Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos proga Adomo Petrausko muziejuje pristatė tremtinės Jadvygos Pribušauskienės ir jos šeimos narių kūrybos darbų parodą. Parodoje eksponuoti audiniai, vašeliu nerti, rankomis siuvinėti darbai. Tautinės vėliavos spalvomis išsiuvinėtas tremtyje divonėlis tapo lyg šios šventės akcentu. Pasveikinti audėjos rinkosi svečiai iš Vilniaus, Panevėžio, Biržų, Kupiškio miestų ir rajonų. Parodos atidarymo metu kalbėjosi J. Pribušauskienės dukra Janina visiems priminė savo šeimos likimą pokario metais, kai tik susituokę jos tėvai buvo prievarta išvežti į Sibirą. Parodos autorę sveikino rajono meras J. Jarutis bei kiti garbūs svečiai. Koncertavo Kupiškio rajono Subačiaus gimnazijos mokinių folkloro ansamblis „Kumponiukas“ (vadovė Vilma Aleknieienė). Vasario 12 d. Kupiškio kultūros centro vitražų salėje vyko rajono etninės kultūros plėtros tarybos 2008 m. ataskaitinis susirinkimas. Muziejaus direktorė Violeta Aleknieienė kalbėjo apie etninės kultūros paveldo fiksavimą, populiarinimą, sklaidą rajone. Specialistė Kristina Varnauskaitė pristatė įgyvendintus edukacinius projektus: „Aukštaitijos regiono krepšiai“, „Mokinių akimis gimtojo krašto praeitis – audimo paslaptys“. Susirinkimo dalyviai susipažino su projekto metu atliktais mokinių kūrybos darbais. Nuotraukose užfiksuotos senųjų amatų – pynimo iš vytelių, audimo mokymosi, pristatymo, švenčių akimirkos. Šalia nuotraukų buvo eksponuoti vaikų nupinti krepšiai, kartu su audėjomis išausti du nuometai.

► Kovo 11 d. Kupiškio kultūros centre pristatyta Kupiškio krašto Garbės pilietės, dailininkės Bronislavos Jacevičiūtės-Jėčiūtės jubiliejinė tapybos darbų paroda. Muziejaus direktorė Violeta Aleknieienė renginio dalyviams perskaityti kraštiečių skaitytą laišką ir pristatė eksponuojamus tapybos darbus iš kūrybos ciklų „Medžiai“ (1967–1969 m.), „Tėvų medžiai“ (1973–1998 m.), „Buvo namai“ (1984–1988 m.), „Tėviškės“ (1960–1988 m.).

Tarp renginių, skirtų Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai, buvo monografijos „Kupiškis. Gamtos ir istorijos puslapiai“ pristatymas. Neeilinių reiškinį kultūros padangėje liudijo gausiai susirinkę žmonės į susitikimą su šios monografijos sudarytojais ir autoriais.

Pirmiausia buvo pristatytas ir parodytas dailininkės Dalios Klajumienės režisuotas filmas apie Palėvenės bažnyčią ir dominikonų vienuolyną. Šis filmas yra vieno didelio projekto apie XV–XVII a. Šios mokslininkės apie Palėvenės dominikonų vienuolyno architektūros raidą ir dailės paminklus publikuojamas ir šioje monografijoje.

Knygos sudarytoja Aušra Jonušytė pasakoja, kaip buvo parengta ši knyga. Tai Kupiškio etnografijos muziejaus vykdyto projekto „Kupiškio kraštas – senoji sėlių žemė dalis“ vaisius. Jai, kaip projekto autorei, reikėjo parinkti temas, surasti straipsnius autorius.

Straipsniuose turėjo atspindėti naujausi tyrinėjimai, paremti Kupiškio etnografijos fonduose esančia archyvine medžiaga, eksponatais, taip pat lauko tyrinėjimais, atliktais rajone.

Muziejaus direktorė Violeta Aleknieienė priminė, kad knyga išleista Lietuvos tūkstantmečio vardo jubiliejaus proga. Ją rėmė Lietuvos tūkstantmečio direkcija, Kultūros ministerija, Panevėžio apskrities viršininko administracija, rajono savivaldybė bei privatūs rėmėjai. Knygos autoriai – habil. dr. A. Gaigalas, dr. A. Vasiliauskiene, doc. dr. G. Dručkutė, dr. G. Zabiela, dr. A. Vaičekas, habil. dr. A. Valeckienė, dr. R. Vosylytė, archeologė A. Petruilienė, prof. V. Merkys, prof. habil. dr. R. Merkienė trumpai pristatė savo parengtą straipsnį apie Kupiškio kraštą.

Kupiškėnams pristatyti ir renginiuose negalėję dalyvauti knygos autoriai – prof. R. Kazlauskas, dr. A. Lazauskaitė, E. Jankauskienė, J. Žebrytė, A. Čiurlytė, A. Totoris. Čia rasime ir Kupiškio rajone dirbančių istorikų, V. Aleknieienės, A. Jonušytės, R. Sankauskienės, N. Puzelienės, medikų M. Tamošiūnienės ir R. Šaltenienės rašytus straipsnius.

Kupiškio rajono meras J. Jarutis ir A. Jarutis ir A. Jonušyte už indėlį mūsų krašto istorijai ir kultūrai įteikė padėkos raštą. Monografijos sudarytojos triūsą padėkos raštu įvertino ir rajono Kultūros ir švietimo skyriaus vedėjas R. Jocius.

Dalykinius pasisakymus renginio metu papildė Kupiškio vaikų muzikos mokyklos kanklių ansamblio atliekama muzika (vadovė B. Boverienė) ir jaunučių vaikų choro dainos (vadovė E. Mackelienė).

Monografija „Kupiškis. Gamtos ir istorijos puslapiai“ išleista 500 egz. tiražu.

► Kovo 20 d. Kupiškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko Kupiškio rajono tautodailininkų 2008 m. ataskaitinės kūrybos darbų parodos atidarymas.

Parodos pristatymo renginio vedėja L. Dobrickienė kalbėjo, kad pastarajai ekspozicijai savo kūrybos darbus pateikė 29 autoriai. Iš viso buvo eksponuota 100 įvairia technika atliktų darbų. Tarp Panevėžio zonos tautodailininkų pernai kupiškėnai labiausiai sublizgėjo „Aukso vainiko“ konkurse. Jo dominantėmis tapo paveikslų tapytojos R. Sriubickienė ir I. Vapšienė.

Tautodailininkų sąjungos Panevėžio krašto vadovas, V. Mažukna teigė, kad šešiolikos autorių kūriniai vėliau iškeliausi į zoninę Aukštaitijos tautodailininkų kūrybos parodą. Joje ir paaiškės, ar kupiškėnų kūrinių matysime ir Lietuvos tūkstantmečio šventės Vilniuje liaudiškosios kūrybos parodoje.

Kupiškio muzikos vaikų mokyklos mokytojos D. Boverienės ugdomos kanklininkės parodos erdvę pripildė ilgesingų melodijų. Toje išskilmingoje aplinkoje tautodailininkai su jubiliejinio gimtadieniu pasveikino ir savo gerbiamąją bičiulę tapytoją A. Bivainienę.

► Muziejaus padalinyje **Adomo Petrausko muziejuje** Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną pristatyta fotografijų paroda „Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžiui – 20“. Fotonuotraukose užfiksuota Sąjūdžio veikla Kupiškio rajone. Su Sąjūdžio veikla susijusius dokumentus, nuotraukas ir kitus eksponatus muziejui dovanavo Algimantas Seibutis.

► Kovo 11 d. muziejuje atidaryta paroda „Keturių kartos“. Joje eksponuoti Birutės Guklienės ir jos giminių kūrybos darbai – tai motinos Emilijos Vanagienės prieš beveik šimtą metų austro lovatiesės, rankšluosčiai, plonos lininės paklodės su nėriniais, dėdės Kazimiero Vanago siuvinėti kilimėliai, takeliai, užvalkalai, staltiesės. Parodą pristatė B. Guklienė teigė, kad mama audė, brolis, neturėdamas kojos, siuvinėjo.

Pati parodos sumanytoja eksponavo vašeliu nertas staltiesės, takelius, sijonus, šalikus, sukneles, o dukra I. Medžiuvienė pasiūtus rūbų kompleksus lėlėms. Anūkas Ignas, I. Medžiuvienės sūnus, pristatė savo kūrybos darbus.

Parodos autorius sveikino Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Kultūros ir švietimo skyriaus vedėjas R. Jocius, muziejaus direktorė Violeta Aleknienė, specialistė A. Dluckienė, Uoginių kaimo bendruomenės pirmininkė L. Kaušakienė, Panevėžio rajono Geležinių vidurinės mokyklos buvusi mokytoja, tapytoja A. Pocienė.

Koncertavo Kupiškio rajono Salamiesčio pagrindinės mokyklos etnografinis ansamblis „Vyjūnytė“ (vadovė Alma Pustovaitienė), Antašavos pagrindinės mokyklos pradinė klasių mokinių dainų ansamblis (vadovė Z. Povilionienė).

► Muziejaus padalinio **Laukminiškių kaimo muziejaus** specialistė Janina Pūronienė Lietuvos Valstybės atkūrimo dienai parengė parodą „Varpai – 120“. Parodoje eksponuoti Algimanto Zolubos surinkta žurnalo „Varpas“ kolekcija. Parodos pristatymas vyko vasario 16 d. Virbališkių kaimo kultūros namuose.

Laukminiškių kaimo muziejaus kieme (buvusi aktorės Unės Babickaitės tėviškė) stovi paminklinis akmuo, skirtas knygnešiui Kaziui Gabriūnui. Čia kiekvienais metais minima Knygnešio diena. Renginio metu apie knygnešių veiklą Laukminiškių kaime kalbėjo muziejaus specialistė J. Pūronienė, o Kupiškio Povilo Matulionio pagrindinės mokyklos Virbališkių skyriaus mokiniai parodė literatūrinę kompoziciją „Knygelės kančia“ (vadovė K. Šimkūnienė). Su spaudinių ir fotografijų paroda renginio dalyviai galėjo susipažinti muziejuje.

► **Lazdijų krašto muziejuje** vasario 27 d. vyko Motiejaus Gustaičio 139-ųjų gimimo metų minėjimas. Istoriko Algimanto Liekio sudarytos knygos „Motiejus Gustaitis – kunigas, poetas, mokytojas“ pristatymas.

► Muziejaus padalinyje **Laisvės kovų muziejuje** sausio 13 d. vyko renginys, skirtas Laisvės gynėjų dienai paminėti.

► Vasario 15 d. Laisvės kovų muziejaus darbuotojai Kalniškės mūšio vietoje organizavo žuvusių partizanų minėjimą.

► Kovo mėnesį muziejuje organizuota foto paroda „Bangų mūša“, skirta 1949 m. ištremtiems lietuviams.

► Muziejaus padalinyje **Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje** sausio 16 d. vyko Etnografinės Prano Dzūko sodybos mėgėjų teatro „Sodžius“ suvaidintų spektaklių knygos pristatymas.

► Sausio 29 d. čia atidaryta Lazdijų rajono moksleivių piešimo paroda „Senoj kaimo gryčioj“, skirta Lietuvos vardo 1000-mečiui paminėti.

► Muziejaus padalinyje **Veisiejų krašto muziejuje** sausio mėn. buvo eksponuojama Veisiejų regioninio parko fotografijų paroda „Veisiejų krašto etnosocialinis portretas“.

► Sausio mėnesį muziejuje taip pat atidaryta ekspozicija, skirta Sigitui Gedai atminti.

► Vasario 6 d. muziejuje pradėjo veikti paroda iš Alytaus kraštotyros muziejaus fondų „Antanas Žmuidzinavičius. Prie gimtosios žemės versmės“.

► Vasario 13 d. vyko Užgavėnių kaukių paroda ir edukacinė popietė „Kaip pasidaryti Užgavėnių kaukę“.

► Kovo 6 d. muziejuje duris atvėrė Veisiejų meno mokyklos dailės skyriaus mokinių tapybos darbų bei Aušros Čapskytės Haugo pasakų iliustracijų paroda.

► **Marijampolės kraštotyros muziejaus** „Saulėračio“ galerijoje sausio 6 d. atidaryta lino simpoziumų Ukmėgėje paroda „PLINARS“.

► Sausio 15 d. vyko valandėlė muziejuje „Senieji lietuvių šeimos papročiai“.

► Vasario 12 d. atidaryta audinių iš muziejaus fondų paroda „Senos skrynios turtai“. Pristatytas muziejaus fonduose saugomų tautinių prijuosčių katalogas „Suvalkiečių prijuostės“. Paroda veikė iki balandžio 25 d. Parodos metu buvo vykdoma edukacinė programa „Senos skrynios istorija“. Programos tikslas skatinti domėjimąsi tradicinės tekstilės palikimu tarp vaikų ir jaunimo. Užsiėmimų metu dalyviai susipažino su tradicinės lietuvių tekstilės pavyzdžiais, tyrinėjo suvalkiečių tautinį kostiumą, prisėdė prie audimo staklių patys pabandė austi.

► Vasario 19 d. muziejuje vyko valandėlė „Senieji užgavėnių papročiai Lietuvoje“.

► Sausio – kovo mėn. muziejuje vyko kanklių mokyklėlės pamokos. Vadovai: Jaunius Vylis, Vida Biskienė, Roma Uptienė.

► Kovo 16 d. „Saulėračio“ galerijoje vyko renginys „Knygnešystė Lietuvoje ir žymiausi mūsų krašto knygnešiai“. Renginį vedė mokytojas Vincas Peckus.

► Kovo 25 d. muziejaus padalinyje Partizanų ir tremties muziejuje atidaryta paroda „Jų laisčiai...“ Parodoje eksponuota 200 laiškų iš tremties ir lagerių.

► **Mažeikių muziejuje** sausio 13-ąją atidaryta paroda „Vėliavą ne taip sunku iškelti, kaip sunku per kasdienybę nešti“, skirta tragiškiems sausio 13-sios įvykiams atminti.

► Sausio 16 d. – vasario 10 d. veikė mažeikiškės tautodailininkės Nijolės Daučiūnaitės ir jos mokinių karpinių paroda.

► Sausio 20 d. – vasario 10 d. eksponuota Latvijos fotografijos klasiiko Gunaro Bindės retrospektyvinė paroda „Fotografijų rinktinė“.

► Sausio 30 d. muziejuje įvyko paskaita apie Mažeikių rajono retas ir į Lietuvos Raudonąją knygą įrašytas augalų ir gyvūnų rūšis bei gamtos fotografijos parodos „Macro pasaulis“ atidarymas. Parodoje savo darbus eksponavo 15 fotografų iš Lietuvos. 50-tyje fotografijų atsispindėjo paslaptiniai ir dažnai mūsų nepastebimi gyvūnai: drugiai, musės, vapsvos, vabalai, moliuskai ir pan. Medžiaga buvo surinkta 2008 m. Renavo dvaro parke vykusio 1-ojo respublikinio Gamtos fotografų plenero metu.

► Vasario 13 d. – kovo 9 d. muziejuje vyko tradicinė Mažeikių dailės mokyklos mokinių darbų paroda. Šį kartą Lietuvos tūkstantmečiui skirtą parodą eksponuoti moksleivių tapyti žinomiausios Lietuvos istorinių asmenybių portretai.

► Kovo 10 d. atidaryta plakatų paroda skirta „Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienai“. Eksponuoti nuo 1990 m. iki šių dienų Mažeikiuose informacijos sklaidai naudoti plakatai. Didžioji plakatų dalis iš Mažeikių muziejaus fondų, kiti iš Mažeikių savivaldybės kultūros centro archyvo.

► Kovo 10 d. – gegužės 5 d. veikė Mažeikių specialiosios mokyklos darbinio ugdymo grupės mokinių meninių darbų paroda.

■ **Mažosios Lietuvos istorijos muziejus** sausio 15 d. Klaipėdos miesto vyresniųjų klasių mokinius pakvietė į nemokamą pilietinio ugdymo pamoką, skirtą 1923-ųjų sausio 15 d. įvykiams Klaipėdoje atminti. Užsiėmimų skaičius buvo ribotas (pravestos 8 pamokos organizuotiems lankytojams), tad ne visi norintieji galėjo į juos patekti. Taip pat muziejuje visą dieną nemokamai buvo demonstruojama archyvinė kino kronika apie 1923 m. įvykius Klaipėdoje. Muziejaus organizuotoje pilietiško akcijoje dalyvavo 316 lankytojų.

► Sausio 29 d. muziejuje įvyko Klaipėdos miesto 1–8 klasių mokslinių tarpmokyklinis konkursas „Neregėta negirdėta: pasakojame, dainuojame, grojame vaidiname pasaką“. Renginyje dalyvavo net 13 komandų iš P. Mašiotų, Vydūno bei S. Dacho vid. mokyklų, taip pat iš Gedminų, „Saulėtekio“, „Gabijos“, I. Simonaitytės, Vitės, M. Mažvydo ir „Verdenės“ pagr. mokyklų bei iš mokyklos-darželio „Šaltinėlis“. Šio konkurso tikslas – skatinti mokinius domėtis tautosaka, propaguoti liaudies kūrybos lobynus. Konkurso organizatoriai: Mažosios Lietuvos istorijos muziejus ir Klaipėdos m. moksleivių saviraiškos centras.

► Vasario 12 d. muziejuje atidaryta Kintų Vydūno kultūros centro parengta paroda „Vienos sodybos vartus atkėlus“. Parodoje buvo pristatomas XX a. pirmos pusės Klaipėdos krašto lietuvininkų gyvenimas, kurį iliustravo vaizdai iš Annos Pleikis albumo (apie 100 fotografijų) bei buitės daiktai iš buvusios Klimkaičių sodybos Kintų seniūnijoje Prycmų kaime. Parodos kuratorė – Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus istorijos skyriaus vedėja Zita Genienė. Paroda muziejuje buvo eksponuota iki kovo 7 d.

► Vasario 18 d. muziejuje tradiciškai buvo atidaryta vaikų pagamintų Užgavėnių kaukių bei personažų paroda. Parodoje buvo pristatoma per 60 Klaipėdos miesto moksleivių pagamintų Užgavėnių kaukių bei personažų iš tradicinių liaudyje kaukėms gaminti naudotų medžiagų: medžio, popieriaus, odos, pakulų, skudurų.

Geriausių darbų autoriai parodėlės atidarymo metu buvo apdovanoti diplomais bei padėkomis. Atidarymo dieną muziejuje vyko ir gražiausių kaukių TOP 5 rinkimai. Kaukės buvo eksponuojamos muziejaus edukacinėse patalpose vasario 18–24 dienomis. Organizatoriai: Mažosios Lietuvos istorijos muziejus ir Klaipėdos m. moksleivių saviraiškos centras.

► Kovo 10 d. muziejuje buvo atidaryta tarptautinio labdaros fondo „Ukraina 3000“ parengta paroda „Naikinimas badu: nežinomas ukrainiečių genocidas 1932–1933 m.“. Paroda paremta archyviniais dokumentais, nuotraukomis ir amžininkų liudijimais, atskleidžiančiais prieš Antrąjį pasaulinį karą Ukrainoje įvykdyto žiauraus nusikaltimo detales. Pasaulio istorijoje sunku rasti panašų atvejį, kai masinio žmonių naikinimo įrankiu buvo pasirinktas badas. Nuo bolševikų režimo 1932–1933 metais dirbtinai sukulto bado (holodomoro), įvairiais skaičiavimais, žuvo 7–10 mln. ukrainiečių. Norintys išsamiau susipažinti su šia paroda galėjo tai padaryti apsilankydami teminėse ekskursijose Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje. Paroda muziejuje eksponuota iki kovo 25 d.

► Kovo 27 d. Mažosios Lietuvos istorijos muziejus pakvietė pasidalyti Šv. Velykų laukimo džiaugsmu ir susirinkti į parodos „Margučių spalvos“ atidarymą. Parodoje eksponuojami teminiai Skaidros Jankauskaitės-Kemėšienės paveikslai-mozaikos iš margučių lukštų. Parodos atidarymo metu autorė pristatė savo darbus bei pakvietė kartu kurti mozaikas, o muziejninkai pristatė Mažajai Lietuvai būdingus gavėnios ir Šv. Velykų papročius, apeiginius Šv. Velykų stalo elementus. Paroda veikė iki balandžio 27 d. Parodos kuratorė – MLI etnografijos skyriaus vedėja Aušra Kavaliauskienė.

► Muziejaus padalinio **Pilies muziejaus Karlo poternoje** kovo 18 d. tradiciškai įvyko konkursas „Jaunieji Klaipėdos istorijos žinovai“ Klaipėdos m. bendrojo lavinimo mokyklų 5 kl. moksleiviams. Nuo 2002 metų muziejuje organizuojamas konkursas šiais metais susilaukė ypatingo Klaipėdos miesto mokytojų bei mokinių susidomėjimo – dalyvavo net 15 uostamiesčio mokyklų komandų. Po aršios kovos buvo išrinktos 5 komandos-nugalėtojos.

Vieta	Komanda	Mokytoja
I	„Verdenės“ pagr. m-klos 5-okų komanda	S. Bračkienė
II	„Smeltės“ pagr. m-klos 5-okų komanda	G. Oganessian
III	„Sendvario“ pagr. m-klos 5-okų komanda	D. Tamkuvienė
IV	L. Stulpino pagr. m-klos 5-okų komanda	D. Šilienė
V	Vydūno vid. m-klos 5-okų komanda	M. Petrovienė

Renginio organizatoriai: Mažosios Lietuvos istorijos muziejus ir Klaipėdos miesto moksleivių saviraiškos centras.

■ **Molėtų krašto muziejuje** sausio 12 d. – vasario 14 d. atidaryta rajono tautodailininkės Jolantos Gečytės jubiliejinė kūrybos darbų paroda. „Didžiąją jos dalį sudaro paveikslai – matytų gimtųjų apylinkių vaizdai ar kelionių epizodai. Yra ir fantazijos“, – gausiai susirinkusiems į parodos atidarymą atviravo Jolanta. Apie tautodailininkės ypatingą kruopštumą liudija parodą papildantys nėriniai. „Nemėgstu būti be darbo. Nerti, megzti, piešti, komponuoti puokštes – tai mano širdžiai mieli užsiėmimai“, – teigė tautodailininkė.

Darbų autorę sveikino šeimos nariai, giminaičiai, Molėtų krašto muziejaus ir tautodailininkų draugijos atstovai bei gausiai susirinkę kolegos – rajono žemėtvarkos skyriaus specialistai. Muzikinį pasveikinimą – romansus – skyrė kultūros centro „Malkestė“ kolektyvas (vadovė A. Kibickienė).

► Vasario 16 d. Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga krašto muziejuje atidaryta nepaprastai darbštaus ir produktyvaus dailininko Stasio Aukštuolio piešinių paroda, pavadinta „Rudens ženklai“. Gimęs Darbėnuose, Kretingos rajone, bet molėtiškių vadinamas kraštiečiu, nors jis čia niekad negyvenęs, tačiau dažnai atvažiuojantis į toliausiai nuo Molėtų nutolusį Balninkų miestelį aplankyti čia gyvenančios motinos. Piešiniuose gyva lanksčia linija tikroviškai perteikiama medžio žievės faktūra. Piešiniai nupiešti impulsyviai, lyg vienu atokvėpiu, kartojantys tuos pačius motyvus nenusibosta – kinta apšvietimas, komponavimo būdai, juose dominuoja ramybė, grafinis jautrumas.

► Kovo 11 d. Nepriklausomos valstybės atstatymo devynioliktosioms metinėms krašto muziejuje atidaryta tradicine tapusi vienuoliktoji rajono dailės ir fotografijos paroda. Šiųmetinė paroda išskirtinė ir įpareigojanti jos autoriams. Šia paroda minimas Lietuvos vardo tūkstantmetis. Molėtai gali didžiuotis, krašto valdose gimusiais ar gyvenančiais visų liaudies meno šakų kūrėjais, aktyviai besireiškiančiais ne tik parodose, konkurse.

Lietuvos tautodailėje siuvinėtojos iš Naujasodžio užima itin reikšmingą vietą. Tiksliau Janinos Čekelienės, Ramutės Žiagūnienės, Teresės Sabaliauskienės, Angelės Stasės Bareikienės kūriniai, dažniau nei kitų eksponuoti zoninėse, respublikinėse, tarptautinėse parodose. Jų kūryba – staltiesės, takeliai, servetėlės, užuolaidos, kilimėliai. Janina Čekelienė pirmenybę atidavusi tautinių drabužių puošimui, beveik viską siuvinėjanti tradicine adinuke, tačiau būdama ir puiki koloristė, mėgaujasi spalvos piešinio žaismu, kurdama sienų puošimui mini gobelenus, ant tradicinės drobės įvairią paskirtį turinčius rankdarbius. Ramutė Žiagūnienė, taip pat pirmenybę atidavė tautinių drabužių puošimui. Teresė Sabaliauskienė rankdarbiuose tradicinę adinukę įpina į peltakiu suskaldytą plokštumą. Dažnai ieškodama naujo, vienintelė kuria kosmoso, runų ženklus. Angelė Stasė Bareikienė, adinuke siuvinėdama staltieses, akcentuoja staltiesės vidurį, kraštus bei kampus.

Vertinimo komisija negalėjo atsistebėti plačiais kai kurių kūrėjų motais. Ypač nustebino Jonas Matelionis, pateikęs didelę etnografinę vertę turinčių medžio drožinių, įprasminančių kaimo žmogaus darbus: rugių pjovimą, kūlimą, linų apdirbimo procesus net patį jaujos pastatą su viduje esančia įranga ir parodomąja darbų seka bei kaimiečio buitį: arklys, pakinkytas į roges, skirtas važiuoti į turgų, analogiškas arklys įkinkytas į dvejas surištas – rąstams iš miško vežti, maniežiaus įrenginys, prie kurio pritvirtintas zeimeris, palengvinantis lentų išpjovimo darbą, prie rankinių girmų, dirbantis vyras. Daug diskucijų sukėlė kolektyvizacija, autoriaus įkūnyta miško žvėrių personažais. Vienos vienintelės parodoje daly-

vaujančios audėjos, Utenos regioniniame ture pernai laimėjusios antrą vietą Aldonos Kraujalienės išausti audiniai turi senas tradicijas,ėjusias iš kartos į kartą. Rajono tautodailininkų draugijos pirmininkas Vytautas Bikneris, tašantis akmenis, drožiantis iš medžio ir kuriantis iš gipso skulptūras, auginantis kaktusus, tapantis paveikslus ir rašantis eiles, traukiantis žmones bene iš visos Lietuvos, pas kurį važiuoja dėl dviejų dalykų – gydytis arba pasižiūrėti gražios sodybos, pateikė dviejų skulptūrų iš gipso nuotraukas. Valerijos Nagienės „nupjautos pievos“ technika paveiksluose išsiuvinėti gimtosios Utenos vaizdai, liaudies pasakos „Eglė žalčių karalienė“, baladės „Jūratė ir Kastytis“ motyvai, „Paskutinė vakarienė“ – visa tai kruopštaus darbo ir neapsakomos kantrybės bei nuoširdumo vaisiai. Parodų dalyvė, gimusi Giedraičiuose, restauratorė Teresė Mackevičiūtė-Blaziūnienė ant drobės aliejinę tapybą pateikė itin kruopščiai atliktą darbą, rajono kūrėjų vertinimo komisijos narė keramikė Onutė Petkevičiūtė – 12 vazelių, nuspalvintų 12 mėnesių spalvomis, Ali-na Baranauskienė pristatė mažesnio formato paveikslus nei pagrindiniai jos darbai – scenos dekoracijos. Tapytojas Eugenijus Aukštuolis aliejaus darbuose įamžino pažįstamų apylinkių vaizdus, Etnografiniais elementais, drožiniais išpuošto namelio Molėtuose savininkas, jaunatviškos energijos skleidėjas, sveiko gyvenimo būdo propaguotojas tapytojas Vytautas Narušis konkursui, be tapytų darbų, atnešė judviejų su žmona Pranute portretines nuotraukas. Subtilų karpinį iš popieriaus pateikė karpiniai iš popieriaus garsėjanti tautodailininkė ir spalvoto vitražo, stiklo dekoravimo entuziastė Dalia Lovčikienė. Metų pradžioje autorinę tapybos ir nertų darbų parodą surengė Jolanta Gečytė, o žinomas aktorius Antanas Rimvydas Kalvelis pateikė akvarelės darbus. Drožinius iš medžio demonstravo pastebimai tobulėjantis Juozas Kanapeckas, savo darbus demonstravo laisvalaikio siuvinėjanti Irena Simaškevičienė.

[vairia technika atliktus darbus, kaip ir kasmet, šiais metais pateikė penkiasdešimt vienas autorius. Vyriausia amžiumi parodos dalyvė – į devintą amžių įkopusi Janė Liutkevičienė pateikė dailiai primegztų pirštinių, kurioms raštus sukūrė pati. Jauniausia liaudies menininkė Jolanta Žalalienė šiandien tam tikram visuomenės sluoksniui įdomi kaip dizainerė, puoselėjanti krašto tradicijas, nestokojanti patarimų, kaip pasigaminti vieną ar kitą tautinio kostiumo dalį. Susidomėjusi aukštaitiškais pintomis juostomis, per šešerius metus nupynė jų apie aštuoniasdešimt. Jurgis Mikelevičius demonstravo lengvučius papuošalus iš kelis dešimtmečius durpingoje žemėje išgulėjusio ažuolo. Lauryna Pusvaškytė-Koienė, šiuo metu gyvenanti Viltiche (Vokietija), pateikė kartono raizinius „Lada“ ir „Milda“. Jei reiktų išskirti darbus pristačiusias šeimas, be dvejonių reiktų minėti Bebrusų kaime tarptautinius keramikos seminarus organizuojančios Šeškauskų šeimos darbus, pristatytus jaunimo seminarų organizatorės Linos, jos sesers Rūtos bei jos vyro Vido Vekeroto. Bibliotekinės Marija Ažubalienė ir Vanda Vaikutienė pateikė siuvinėtus atvirukus ir raštuotas pirštines.

Su tekstilės darbais nebe pirmus metus dalyvauja Molėtų pagrindinės mokyklos mokinė Žemyna Aleinikovaitė. Tarp senbuvų fotografijos meistrų yra Leonardo Laurinavičiaus užfiksuotos daržo keistenybės. Leonardas vienintelis rajone papuošalų iš brangiojo akmens meistras, todėl ne vienai moteriškos lyties atstovei suteikia galimybę ilgiau sūstoti prie autorinės papuošalų vitrinos. Rajone yra ir daugiau fotografuojančių ir nebe pirmą kartą gamtos vaizdus, portretus fiksuojančių menininkų – tai Jolanta Liubeckaitė, Jonas Bareikis, Laimutė Kalesnikienė, Algirdas Meilus, pirmą sykį žinoma kaip tapytoja ir netradicinio meno srityje kūrėja Laima Vilimaitė, mokiniai Roberta Balandaitė, Agnė Rita Kučinskaitė ir Martynas Narkevičius. Pirmą kartą mūsų rajono kūrėjų darbų parodoje dalyvauja gerai žinoma meno pasaulyje tekstilininkė, viena iš grupės „Baltos kandys“ narė, rajono kūrėjų darbų vertinimo komisijos narė Rasa Leonavičiūtė, su guašo technika tapytais paveikslėliais būsima biologė Miglė Gimbičkaitė, su skiautininiais Jadvyga Valatkienė, su tapybos, tekstilės, odos dirbiniais būrelis Molėtų krašto žmonių su negalia sąjungos narių.

Vienuoliktojo dailės ir fotografijos konkurso laureatu tapo Jonas Matelionis. Trys antrosios vietos paskirtos Teresei Sabaliauskienei, Aldonai Kraujalieni ir seniai parodose nebedalyvaujančiam Mykolui Kovaliovui,

sukūrusiam darbą pagal filmo „Šindlerio sąrašas“ muziką, antrąjį pavadinęs „Kiekvienam savas kryželis“, trečiosios Valerijai Nagienei, Leonardui Laurinavičiui, Eugenijui Aukštuoliui ir Laimutei Kalesnikienei.

Be nominacijų ir padėkų, konkurso dalyviams buvo įteikti B. Buračo premijos laureatų kraštiečių Algimanto ir Mindaugo Černiauskų išleisti fotografijų albumai, kai kurie buvo pamaloninti rėmėjų D. Ažubalio, V. Pusvaškio, rajono laikraščių įsteigtais prizais.

■ **Panevėžio kraštotyros muziejuje** sausio 14 d. atidaryta paroda „Senamiesčio gatvės moterų skaros“. Daugiausia eksponatų iš XX a. 3–4-o dešimtmečio, tačiau kelioms vilnos ir gelumbės skaroms daugiau nei 100 metų. Buvo skarų, atvežtų iš Paryžiaus, Londono ir net Urugvajaus. Šios skarelės 2008 m. rugsėjo mėnesį rodytos miestiečiams per Panevėžio gimtadienio šventę. Paroda muziejuje veikė iki kovo mėn. 13 d.

► Kovo mėn. 4 d. muziejaus Moigio parodų salėje surengta paroda „Margučių raštai prabyla“. Joje eksponuoti gražiai įkomponuoti margučiai ne tik iš muziejaus fondų, bet ir skolinti iš tautodailininkų, užsiimančių kiaušinių marginimu. Prie šios parodos buvo parengta edukacinė programa ta pačia tema moksleiviams bei ištisoms šeimoms. Ekspozicija veikė iki balandžio 30 d. Ją rengė muziejinkė A. Sidorovienė ir dailininkas S. Grubliauskas.

► Kovo mėn. 10 d. muziejaus filiale – **Paspriešinimo sovietinei okupacijai ir Sąjūdžio muziejuje** miesto visuomenei pristatyta paroda „Iš Sąjūdžio Panevėžio grupės archyvo: laiškai“. Ji veikė iki rugpjūčio 24 d. Ekspoziciją rengė muziejinkė E. Juškienė ir dailininkė D. Gaičiūnaitė.

► Kovo mėn. 24 d. muziejaus pagrindinėje kilnojamųjų parodų salėje įvyko parodos „Eksponato kelionė: nuo archeologinio radinio iki ekspozicijos“ pristatymas. Jos autorės – muziejaus archeologė A. Petruilienė ir restauratorė B. Kaziukonienė. Paroda veikė iki gegužės mėn. 31 d.

■ **Pasvalio krašto muziejuje** sausio 13 d. Laisvės gynėjų dienos minėjimo patriotinę programą pristatė Pasvalio kultūros centro tremtinių ir politinių kalinių choras, vadovaujamas Sigito Liaugmino.

► Sausio 14 d. Pasvalio krašto muziejuje surengtas rusiškos muzikos vakaras „Seni nauji veidai“ – savo kūryba susitiko keturios legendinės rusų roko ir autorinės dainos asmenybės – Bulatas Okudžava, Vladimiras Vysockis, Viktoras Cojus ir Jurijus Ševčiukas.

► Sausio 28 d. koncertavo vienas geriausių Lietuvos dainuojamosios poezijos žanro atstovų – bardas Domantas Razauskas. Perspektyviam dainuojamosios poezijos atlikėjui 2008 metais buvo įteikta šviesaus atminimo aktoriaus ir dainininko Vytauto Kernagio vardinė gitara.

► Vasario 5 d. muziejuje praėjus metams po Lietuvos akrobatinio skraidymo meistro – lakūno Vytauto Lapėno žūties, atidaryta fotografo Andriaus Repšio paroda „Žmogus paukštis“. Parodoje eksponuojama 19 didelio formato darbų apie legendinį lakūną. Į parodos atidarymą susirinkusius svečius pasveikino Pasvalio rajono savivaldybės meras Gintautas Gegužinskas. Parodos ir prisiminimų vakaro rengėjams dėkojo V. Lapėno artimieji. Prisiminimų vakarą vedė muziejinkas Albinas Kazlauskas, kalbėdamas apie pirmuosius Lietuvos lakūnus – akrobatinio skraidymo pradininką Lietuvoje Antaną Gustaitį, iš Pasvalio krašto kilusį Nidos sklandytojų mokyklos įkūrėją ir vadovą Antaną Pyragių, Juozą Vaičiūną bei Vytauto Lapėno išugdytus akrobatinio skraidymo čempionus. Renginio metu buvo demonstruojami video filmai apie V. Lapėno gyvenimą.

► Vasario 6 d. Pasvalio krašto muziejuje buvo atidaryta Jurio Baliūno tapybos darbų paroda, koncertavo roko grupė „Plentas“.

► Vasario 7 d. surengtas rajono moksleivių meninio skaitymo konkursas, kuriame dalyvavo devyniolika 5–8 klasių mokinių bei vienuolika 9–12 klasių skaitytojų, septyni dalyviai pristatė literatūrinę kompoziciją „Diemedžiu žydėsiu“. Juos vertino komisijos nariai – lietuvių kalbos bei teatro mokytojai, režisieriai.

► Vasario 20 d. Pasvalio krašto muziejuje rajono moksleiviams buvo surengtas mokinių rašinių, piešinių ir dainų konkursas „Lietuvos laisvės kovų ir kančių istorija“.

► Vasario 25 d. Pasvalio krašto muziejuje vyko rajoninis viktorinos „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę?“ turas, konkurso dalyviai atsakinėjo į testo klausimus apie Lietuvos kariuomenės istoriją bei dabartį, trumpai apibūdino Lietuvos karo istorijos laikotarpius, remdamiesi muziejaus ekspozicijoje esančiais eksponatais. Konkurso nugalėtoju antrus metus iš eilės tapo Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos trečiokas Paulius Lelis. Viktorinos rajoninį turą organizavo Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius kartu su Krašto apsaugos savanorių pajėgų teritorinių gynybos štabu ir Pasvalio krašto muziejumi.

► Vasario 26 d. Pasvalio krašto muziejuje vyko dainuojamosios poezijos vakaras, koncertavo bardas iš Italijos – Stafano Cobello ir atlikėjas Mindaugas Ancevičius.

► Vasario 27 d. Pasvalio krašto muziejaus turizmo informacijos centro darbuotojai Vilniuje vykusioje 15-oje tarptautinėje turizmo, sporto ir laisvalaikio parodoje „Vivattur“ pristatinėjo Pasvalio rajono turizmo išteklius.

► Vasario 28 d. surengtas poetės, parapsichologės Vidos Sereikienės poezijos 5-osios poezijos knygos „Žengiant per slenkstį“ pristatymas. Renginį vedė Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja ir literatų būrelio „Užuovėja“ vadovė Regina Grubinskienė, koncertavo bei poetės eiles skaitė Pasvalio P. Vileišio gimnazijos mokinė Rasa Murauskaitė.

► Kovo 5 d. muziejuje vyko glaukoma sergančiųjų bendrijos „Šviesa“ narių renginys „Neužgesk, viltie, regėti“, skirtas Pasaulinei glaukomos dienai. Renginio metu koncertavo Pasvalio darželio-mokyklos „Liepaitė“ mokiniai.

► Kovo 10 d. atidaryta „Portfolio“ meno galerijos profesionalių menininkų kūrinių – grafikos, keramikos, fotografijos, tapybos darbų paroda-pardavimas „Šventė“. Galeriją įkūrė biržiečiai – dizainerė Lijana Judickaitė ir odontologas Mindaugas Leskauskas, jie perka profesionalių menininkų patinkančius darbus ir taip kaupia savo kolekciją.

► Kovo 11 d. Pasvalio krašto muziejuje surengtas tarptautinis katalikiškos evangelizacijos mokyklos iš Prancūzijos atstovų ir Pasvalio jaunimo susitikimas tema „Tavo kūnas sukurtas meilei“.

► Kovo 18 d. vyko forumas „Prancūzų kalbos svarba Lietuvai – Europos Sąjungos šaliai“, kuris buvo skirtas frankofonijos dienai Lietuvoje paminėti. Forume dalyvavo Pasvalio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriaus vedėjas Kazys Polekas, Pasvalio rajono prancūzų kalbos mokytojai ir mokiniai. Forumo metu diskutuota apie Europos Sąjungos daugiakalbystės politikos reikšmę, prancūzų kalbos svarbą Europos Sąjungai ir Lietuvai, prancūzų kalbos naudą tarptautiniame versle. Pranešimus skaitė Europos komisijos atstovė Lietuvoje vertimų ir daugiakalbystės skyriaus vadovas Jonas Morkus, LR švietimo ir mokslo ministerijos vyriausioji specialistė Vilija Sipaitė, Prancūzijos-Lietuvos prekybos rūmų direktorius Robertas Butkus, svečiai iš Prancūzų kultūros centro bei Vilniaus pedagoginio universiteto atstovė Daiva Mickūnaitė.

► Kovo 25 d. Pasvalio krašto muziejuje surengto bardų vakaro metu koncertavo ir savo kūrybos knygas pristatė Vytautas V. Landsbergis jaunesnysis.

■ **Raseinių krašto istorijos muziejus** ir Kultūros, švietimo sporto ir jaunimo reikalų skyrius rajono ugdymo įstaigas kvietė Sausio 13-ąją paminėti pilietinę akciją „Atminties laužai“. Mokyklų bendruomenės prie mokyklų deginamų laužų kvietė 1991 metų sausio įvykių liudininkus, gėrė arbatą, dalijosi savo žiniomis, patirtimis. Prie muziejaus kartu su Raseinių verslo technologijų mokyklos mokiniais ir mokytojais taip pat užkūrė laužą, prisiminė 1991 metų sausį.

► Vasario 13 d. muziejuje tradiciškai minėta Valstybės atkūrimo diena. Šiame data paskirta LLKS įkūrimo, Deklaracijos priėmimo Vasario

16-ąją 1949 m. Lietuvos partizanų suvažiavime penkiasdešimtosioms metinėms atminti. Kartu prisimintos ir generolo Jono Žemaičio šimtosios gimimo metinės. Istorinės valandos metu buvo demonstruotas vaidybinis-dokumentinis filmas „Žemaitis pas Beriją“. Po peržiūros mokiniai pasidalijo kilusiomis mintimis.

► Vasario 19 d. jau kelintus metus muziejuje vyko mokinių Dailės olimpiados tema „Lietuvos tūkstantmetis-atvirukas“ rajoninis turas. Dalyvavo apie 40 mokinių ir mokytojų.

► Vasario 27 d. į muziejų rinkosi soroptimisčių klubo narės. Čia jos mokėsi tapymo ant šilko technikos. Seminarą vedė tautodailininkė Laima Bytautienė.

► Kovo 10 d. muziejuje vyko istorijos valandos Nepriklausomybės atkūrimo dienių atminti. Miesto visuomenei ir rajono mokyklų mokiniams keletu srautų pristatytas dar vienas ciklo „Slaptieji XX a. archyvai“ dokumentinis – vaidybinis filmas „Pabėgti iš SSRS“. Smagu, kad po filmo dar mezgėsi diskusija, buvo keičiamasi nuomonėmis.

► Kovo 19 d. muziejuje vyko projekto „Žemė – mūsų namai“ baigiamasis renginys ir parodos pristatymas. Šiame projekte buvo apjungtos meno mokyklos Dailės studijos mokinių ir Raseinių neigaliųjų dienos centro jaunuolių kūrybinės jėgos. Dalyviai, tiesiogiai bendraudami, įvairiomis technikomis dekoravo daiktus. Rezultatas buvo puikus – paroda savo originalumu, spalvingumu nustebino į renginį atvykusius dalyvių artimuosius.

► Kovo 20 d. paminėti pavasario lygiadienį ir Žemės dieną muziejinkai sukvietė mokinius. Mokiniai atėjo pasipuošę gandrų, kitų paukščių kaukėmis, išmokę įvairiausių dainų atsinešę pačių gamintus inkilus. Susirinkę dalyviai kėlė Žemės vėliavą, žiūrėjo parengtą filmą „Paukščiai baltų kultūroje“. Gretimoje Valero Kuzo lipdinukų salėje Meno mokyklos dailės studijos auklėtiniai paukščius iš savo minties „perkėlė“ ant popieriaus.

■ **Rokiškio krašto muziejuje** sausio 15 d. vyko kalėdinės mokinių ir mokytojų kūrybos darbų parodos uždarymas. Parodoje eksponuota per 300 kūrybos darbų iš 23 Lietuvos rajonų. Geriausių darbų autoriai buvo apdovanoti rėmėjų prizais.

► Sausio 31 d. vyko XI respublikinės prakartėlių parodos uždarymas. Parodoje dalyvavo per 50 meistrų. Jie sukūrė 39 prakartėles. Aktyviausiai dalyvavo kauniečiai, rokiškėnai, kupiškėnai. Keletą mėnesių prie prakartėlės kūrimo praleido rokiškietė Julija Šarkauskienė, jai talkino anūkai. Moteris dalyvavo kiekvienoje prakartėlių parodoje ir kaskart nustebindavo kūrimei panaudodama vis kitokias medžiagas. Iš medžio prakartėles kūrė garsūs meistrai – Jonas Tvardauskas, Rimantas Zinkevičius, Leonas Perekšlis. Daug metų prakartėlių parodose dalyvavo J. Lukšos gimnazijos mokiniai, vadovaujami mokytojos Alinos Vitkauskienės ir Linkmenų pagr. m-klos keramikos būrelio mokiniai, vadovaujami mokytojos Jovitos Paukštytės. Prakartėlių dalyviai buvo apdovanoti parodos katalogais, dalyvio diplomais, suvenyrais. Geriausiai buvo įvertintos J. Tvardausko ir R. Zinkevičiaus prakartėlės.

Tą pačią dieną buvo atidaryta audėjų Elenos (1920–2009) ir Juozo (1889–1979) Pipinių kūrybos darbų paroda, skirta J. Pipinio 120-osioms gimimo metinėms. Eksponuoti 48 kūrybos darbai: lovatiesės, rankšluosčiai, kilimėliai, juostų staklės ir audėjų fotografijos.

► Vasario 5 d. vyko fortepijoninės muzikos vakaras. Koncertavo Simona Zajančiauskaitė (nacionalinė Sankt Peterburgo N. Rimskio-Korsakovo konservatorija). Programoje: J. S. Bacho, F. Šopeno, S. Rachmaninovo, F. Šuberto, S. Gubaidulinos, L. van Bethoven, C. Debussy kūriniai.

► Vasario 13 d. vyko ataskaitinės Rokiškio rajono tautodailininkų kūrybos darbų parodos uždarymas. Parodoje eksponuota 19 autorių daugiau kaip 200 kūrybos darbų. Geriausi kūrybos darbai buvo atrinkti zoninei parodai Panevėžyje. Buvo išrinkta nauja LTS Rokiškio skyriaus pirmininkė. Ja tapo Jolanta Kareniauskienė.

Tą pačią dieną buvo atidarytos dar dvi parodos: Aidos Dulkienės

(Pasvalys) fotoparoda „Šviesa čia ir ten“ ir Vidmanto Šilgalio „Dekoruotų keptuvių“ paroda.

► Vasario 26 d. vyko Panevėžio kolegijos Rokiškio filialo KVV studentų scenografijos darbų parodos (vadovas Vytautas Daščioras) uždarymas. Buvo eksponuota 50 įvairių kūrybos darbų.

► Kovo 6 d. buvo pristatyta nauja edukacinė programa „Sugrįžusios gyventi“ (apie grafų Tyzenhauzų garsias moteris). Ji skirta 11–12 kl. mokiniams ir suaugusiems. „Sugrįžusios gyventi...“ – tai edukacinė programa apie garsiąsias grafų Tyzenhauzų giminės moteris. Ištarus šią pavardę, pirmiausia į galvą ateina mintis – Antanas, Ignatas, Konstantinas Tyzenhauzai. Ši giminė galėjo didžiulis ir ne mažiau garsiomis moterimis. Gražuolė Sofija Tyzenhauzaitė, kurios draugystės siekė du imperatoriai – Aleksandras I ir Napoleonas I, XIX a. garsėjo kaip istorinių romanų rašytoja prancūzų kalba. Jos knyga „Reminiscencijos“ lietuvių kalba išleista 2004 m., praėjus beveik 200 m. nuo 1-ojo leidimo. Sofijos sesuo Aleksandra garsėjo labdara. Marija Tyzenhauzaitė užbaigė Rokiškio Šv. Mato bažnyčios statybą ir įkūrė muzikos mokyklą (vieną pirmųjų Lietuvoje), rėmė Varšuvos bažnyčias ir vienuolynus. Marija domėjosi piešimu ir tapyba. Jos tapytų Lietuvos ir Latvijos bažnyčių bei vienuolynų albumas buvo padovanotas popiežiui Leonui XIII. Tai tik keletas faktų iš Tyzenhauzų giminės moterų gyvenimo.

► Kovo 11 d. vyko Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas, Vilniaus kamerinio choro „Aidija“ koncertas (vadovas R. Graužinis). Buvo atidaryta paroda iš muziejaus fondų, skirta Lietuvos 1000-mečiui ir Rokiškio 510 m. jubiliejui „Jų būsena – kūryba“. Parodoje eksponuota 31 autorės 174 kūrybos darbai: juostos, lovatiesės, rankšluosčiai, verbos, paveikslai, papuošalai, vazos ir kiti keraminiai dirbiniai.

► Kovo 27 d. buvo uždaryta Rokiškio rajono seniūnijų gyventojų kūrybos darbų paroda. Joje eksponuota per 400 kūrybos darbų iš 10 Rokiškio r. seniūnijų.

► Kovo 31 d. buvo atidaryta vaškinių figūrų paroda (iš Sankt Peterburgo vaškinių figūrų muziejaus). Joje eksponuota 18 figūrų.

■ **Skuodo muziejaus** menėje vasario 11 dieną vyko Lietuvos mokinių meninio skaitymo konkurso antrasis etapas. Renginį J. Marcinkevičiaus dramos žodžiais pradėjo grupė Skuodo Bartuvos vidurinės mokyklos mokinių.

► Vasario 19 d. pristatyta tautodailininkės Vidos Ivanauskienės tapybos ir grafikos darbų paroda.

Parodoje muzikinius kūrinius atliko Meno mokyklos kanklininkė. Mokytoja Seva Kazanovienė.

► Kovo 5 d. muziejuje vyko Skuodo rajono mokinių dailės olimpiada, atidaryta mokinių dailės darbų paroda „Lietuvos tūkstantmečio kelias: kuo mes įdomūs“.

► Kovo 21 d. muziejaus menėje vyko rajono folklorinių ansamblių koncertas-apžiūra „Žemenėle-žiedkelėle“. Joje savo programas, skirtas Lietuvos tūkstantmečio sukakčiai paminėti, rodė Skuodo kultūros centro folklorinis ansamblis „Vereta“, vadovaujamas Sigitos Žiemelienės, Barstyčių kultūros centro folklorinis ansamblis „Barstyte“ (vadovė Giedrė Balsienė) ir Mosėdžio kultūros centro folklorinis ansamblis (vadovė Vita Pajarskienė).

■ **Tauragės „Santakos“ muziejaus** Tautodailės salėje sausio 16 d. atidaryta tautodailininkės Genovaitės Digaitienės autorinė jubiliejinė dailės darbų paroda. Autorė, viena iš tauragiškių tautodailininkų vėterianų, pernai minėjusi kūrybinio darbo 40-metį, šiemet švenčia 70-ties metų jubiliejų. Gražus kūrybinis darbas pristatytas parodoje: eksponuota per 100 paveikslų, daugybė siūtų žaislų, kaukių, siuvinėtų pagalvėlių, servetėlių, dirbtinių gėlių kompozicijų, taip pat tapyba ant stiklo, kurios technika menininkė kuria jau 20 metų. Parodą rengė Etnografijos skyriaus vedėja V. Ružinskaitė.

► Vasario 13 d. Fotografijos galerijoje atidaryta Sauliaus Jokužio (Klaipėda) fotokompografijos paroda „Era-S“. Parodoje pristatytuose

plakatinio formato darbuose – neišsamių moters kūno grožio ir jos savasties temos. Nuotraukos įdomios raiškos prasme – tai kompiuterio programomis apdoroti darbai, savotiškai transformuoti į tapybą. Erotikos fotografo S. Jokužio darbuose nedaug, tačiau jie skirti tik suaugusiems. Parodą rengė Fotografijos galerijos vadovas R. Vaitkus.

► Kovo 6 d. Fotografijos galerijoje atidaryta jau tradicine tampanti Lietuvos ornitologų draugijos narių fotoparoda „40-ties paukščių diena“, kurioje pristatomos Lietuvos sparnuočių fotografijos. Parodoje dalyvavo devyni autoriai iš įvairių Lietuvos miestų, tarp jų ir tauragiškis Eugenijus Kavaliauskas. Parodą rengė Fotografijos galerijos vadovas R. Vaitkus.

► Kovo 13 d. Tautodailės salėje atidaryta pynimo iš žalių ir baltų vytelių paroda. Parodos iniciatorė – tautodailininkė Regina Poškienė, išmokiusi pynimo meno ir jaunosios kartos atstovės Janą Urbonienę ir Juditą Kanitauskienę, kurios parodoje eksponavo ne tik tradicinius krepšius, pintus iš žalių vytelių, bet ir originalius dirbinius, skirtus namų interjerui ar sodybai papuošti. Parodą rengė Etnografijos skyriaus vedėja V. Ružinskaitė.

■ **Ukmergės kraštotyros muziejuje** sausio 15 d. atidaryta tautodailininkės Rasos Andrašiūnienės darbų paroda „Greičiau sugrįžk, saulele motinėle“. Autorė pristatė darbus iš odos, bei „saulutes“ iš bambuko lazdelių, puoštas oda, gintarais bei nėriniais.

► Vasario 13 d. įvyko Jasiuliškio spec. pensionato gyventojų Ruslano Šerkšnio tapybos darbų paroda.

► Vasario 24 d. miesto bendruomenei surengta užgavėnių vakaronė „Žiema, žiema, bėk iš kiemo“.

► Vasario 20 d. atidaryta Utenos skiautinių klubo „Vorė“ darbų paroda, švelni pavadiniu „Ilgesys“. Moterys pristatė 17 įvairia technika atliktų darbų.

► Kovo 5 d. įvyko susitikimas su Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataru, socialinių mokslų daktaru Audriumi Rudžiu. Signataras prisiminė Atgimimo Lietuvoje pradžią ir pirmuosius Sąjūdžio kūrmosi žingsnius, dalijosi mintimis apie šių dienų realybę.

► Kovo 17 d. Vokietijoje, Miuhlhauzeno mieste surengta šio miesto fotografo Tomo Miulerio (Thom Muler) ir ukmergiškio Albino Kuliešo bendra fotografijų paroda. Simboliškai ji atskleidė dviejų menininkų žvilgsnius į panašius reiškinius, du požiūrius ir vertinimus.

■ **Vilkaviškio krašto muziejuje** kovo 10 d. įvyko muziejinkės D. Ardzijauskaitės parengto leidinio „Vilkaviškio krašto 1918–1923 metų Lietuvos kariuomenės savanorių vardynas“ pristatymas. Vardyne išspausdintos kruopščiai muziejinkės surinktos savanorių pavardės ir svarbiausios jų gyvenimo datos. Leidinyje iliustruotos fotonuotraukomis iš Vilkaviškio krašto muziejaus fondų.

Renginio dalyviams koncertavo „Šaulių“ ansamblis, vadovaujamas Algimanto Šerono.

■ **Zanavykų krašto muziejaus** lankytojai sausio 5–19 d. galėjo susipažinti su gelgaudiškietės Marijos-Janės Kriščiūnienės rankdarbiais. Autorė megzti pradėjo dar vaikystėje, pomėgis išliko visą gyvenimą. Parodoje buvo eksponuojamos megztos pirštinės, kojinės, riešinės, skaros, vašelių nertos servetėlės.

► Sausio 12–19 d. muziejuje surengta paroda „Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena“. Šioje parodoje eksponuotos fotonuotraukos, knygos, laikraščiai.

► Sausio 20 d. – vasario 13 d. – surengta Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazijos, Panovių pagrindinio ugdymo skyriaus mokytojų Meilutės Andriukaitienės, Teresės Stravinskienės ir jų mokinių siuvinėtų kryželių darbų paroda. Parodoje eksponuojami didesni ir mažesni darbeliai, kuriuose atsispindi įvairūs motyvai – gėlės, religinė tematika, gyvūnėliai ir kita.

► Vasario 17 – 25 d. – veikė iš medžio drožtų ir odinių kaukių paroda. Parodoje eksponuojamos 47 kaukės iš Marijampolės, Šakių ir Jurbarko sav.

► Vasario 26 d. įvyko Aldonos Dulaitienės iš Gotlybiškių fotografijų ir rankdarbių paroda. Tai šeštoji veiklios moters paroda. Jos nuotraukose – vien augalai bei įvairiaspalvės gėlės, kurias pati augina ir prižiūri. Rankdarbiai taip pat patys įvairiausi – megzti, nerti, siuvinėti.

► Kovo 19 d. įvyko Šakių meno mokyklos Dailės skyriaus moksleivių keramikos darbų bei projektinių programų pristatymas „Kitoks pasaulis“. Įgyvendindami projektą, jaunieji kūrėjai lankė parodas, galerijas, muziejus. Taip pat dalyvavo edukacinėse programose, kurios jaunuosius dailininkus plačiau supažindino su dailės menais. Kuriant darbus įkvėpimo semtasi iš lietuvių išeivijos kūrybos. Kurdami keramikos darbus, jaunieji menininkai naudojo gipsą ir kitas medžiagas. Skiriasi ir pačių darbų forma, jie labiau orientuoti į skulptūrinį meną.

■ **Žemaičių dailės muziejuje** sausio 4 d. vyko šventinis vokalinis muzikinis koncertas. Dalyvavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dėstytoja Aušra Liutkutė ir magistrantė Vilija Meiškaitė. Koncertmeisterė Renata Milišūtė-Drungilienė.

► Vasario 18 d. vyko Vasario 16 d. minėjimas. Dalyvavo Plungės technologijų ir verslo mokyklos mokytojai ir mokiniai.

► Vasario 27 d. Plungės rajono mokytojų darbų parodos atidarymas „Išlikimas“. Konferencija „Pilietiško ugdymo integruojant etnokultūros tradicijas į atnaujintas ugdymo turinio programas“.

■ **Žemaičių muziejuje „Alka“** sausio 9 d. atidaryta paroda „Avalynė ir jos gamyba“. Parodą iš muziejaus fondų įrėngė Etnografijos skyriaus vedėja Vida Rimkuvienė. Eksponuotos klumpės, naginės, kojenos, medpadžiai, įvairūs batai ir bateliai. Taip pat ir batų gaminių įrankiai, siuvimo mašinos.

► Vasario 12 d. pristatytos dvi parodos, skirtos Lietuvos valstybės atkūrimo dienai: „1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarai“ ir „Katalikiškų organizacijų vėliavos“. Parodas rengė muziejaus Istorijos skyriaus vyr. muziejininkai K. Švėgždavičius ir R. Petrikas.

► Vasario 13 d. muziejninkai dalyvavo Eigirdžių pagrindinėje mokykloje (Telšių raj.) renginyje „Lietuva – giedanti paukštė“, skirtame Vasario 16-osios dienai. Muziejninkai įrėngė kilnojamąją parodėlę. Archeologės ekspozavo akmens kirvelius, titnago dirbinius, žalvarinius papuošalus, geležinius darbo įrankius ir ginklus. K. Švėgždavičius įrėngė fotoilustracijų parodėlę „Telšiai 19 a. pab. – 20 a. I pusėje“. Moksleivius ir mokytojus pasveikino muziejaus direktorius S. Kasparavičius. Vyr. muziejninkas K. Švėgždavičius papasakojo svarbiausius Telšių istorijos momentus. Archeologijos skyriaus vedėja supažindino su archeologiniais tyrinėjimais bei jų radiniais Žemaitijoje. Muziejaus bibliotekos vedėja I. Ramanauskienė pristatė Eigirdžių apylinkių istorinę medžiagą, saugomą Žemaičių muziejaus „Alka“ moksliniame archyve.

► Vasario 23 d. Etnografijos skyriaus vedėja V. Rimkuvienė vedė kečius edukacinius renginius „Avalynė ir jos gamybos priemonės“ Džiugo vidurinės mokyklos 6-tą klasių moksleiviams.

► Kovo 16 d. muziejaus bibliotekos vedėja I. Ramanauskienė dalyvavo Ubiškės pagrindinėje mokykloje renginyje, skirtame knygnešio dienai. Paskaitė pranešimą „Žemaitijos knygnešiai“ ir įrėngė parodėlę. Joje ekspozavo leidinius apie knygnešius, įvairių laikotarpių rašto pavyzdžius.

► Kovo 18 d. pristatyta paroda iš muziejaus fondų „19–20 a. laikrodžiai“. Eksponuojami kišeniniai, rankiniai, sieniniai, laikrodžiai spintelėse. Parodą rengė ir pristatė etnografijos skyriaus vedėja V. Rimkuvienė.

► Kovo 26 d. renginys „Muziejaus diena gimnazijoje“, skirtas Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui vyko Telšių V. Borisevičiaus gimnazijoje. Renginys vyko dviem etapais: pradžioje 9–12 klasių moksleiviams, vėliau 5–8 klasių moksleiviams. Renginio metu eksponuota parodėlė. Moksleiviai galėjo apžiūrėti autentiškus archeologinius radinius bei fototekos skyriaus medžiagą. Archeologės D. Karalienė ir L. Valatkienė supažindino su Telšių senamiesčio tyrinėjimais ir jų medžiaga. Etnogra-

fijos skyriaus vedėja V. Rimkuvienė papasakojo apie muziejaus etnografijos rinkinius. Fototekos skyriaus vedėja M. Petrauskienė supažindino moksleivius su šiame skyriuje saugoma medžiaga ir papasakojo apie žymesnius Telšių fotografus.

► Žemaičių muziejaus „Alka“ padalinyje **Žemaitijos kaimo muziejuje** vasario 22 d. vyko tradicinis Užgavėnių renginys.

■ **Genocido aukų muziejus** ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) dalyvavo organizuojant renginių ciklą, skirtą Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) Tarybos Deklaracijos 60-osioms metinėms paminėti. Vasario 3–19 d. Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovėje buvo eksponuojama muziejaus parengta paroda „Karas po karo: ginkluotasis antisovietinis pasipriešinimas Lietuvoje 1944–1953 metais“, vyko dokumentinių filmų peržiūros, renginiai moksleiviams ir plačiajai visuomenei.

► Vasario 4–22 d., minint prieš 60 metų Minaičių kaime (Radviliškio r.) vykusio visos Lietuvos partizanų suvažiavimo ir jo metu pasirašytos LLKS Tarybos Deklaracijos metines, Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai ir aukštųjų mokyklų studentai galėjo nemokamai aplankyti Genocido aukų muziejų ir susipažinti su jo ekspozicijomis.

► Vasario 16 d. muziejaus konferencijų salėje atidaryta LLKS Tarybos Deklaracijos 60-mečiui skirta dailininko Antano Matulevičiaus tapybos darbų paroda „Okupuota siela“. Po parodos atidarymo vyko rež. Henrikio Šablevičiaus dokumentinio filmo „Už Tėvynę Lietuvą“ peržiūra. Muziejaus lankytojai galėjo nemokamai susipažinti su ekspozicijomis.

► Kovo 14 d., minint LLKS Tarybos prezidiumo pirmininko generolo Jono Žemaičio-Vytauto 100-ąsias gimimo metines, Genocido aukų muziejaus parengta kilnojamoji paroda „Karas po karo: ginkluotasis antisovietinis pasipriešinimas Lietuvoje 1944–1953 m.“, atidaryta Palangos viešosios bibliotekos skaitykloje.

► Kovo 30 d. muziejaus konferencijų salėje vyko Konrado Adenauerio fondo ir Goethe's instituto surengta diskusija „Vienuoliktas įsakymas: turi prisiminti. 20 metų po Berlyno sienos griūtės – 20 metų Nepriklausomybės judėjimams Vidurio ir Rytų Europoje“. Renginio dalyviai susipažino su rež. Freya Klier dokumentiniu filmu „Ekspresas Maskva–Paryžius“. Vakara vedė LGGRTC Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direktorius dr. Arūnas Bubnys.

► Kovo 31 d. muziejuje vyko Lietuvos azerbaidžaniečių bendrijos iniciuotas azerbaidžaniečių tautos genocido dienos minėjimas. Renginyje dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo nariai, visuomenės veikėjai, įvairių etninių bendrijų nariai. Pranešimą apie azerbaidžaniečių tautos genocidą skaitė politikos apžvalgininkas Imantas Melianas.

■ **Janinos Monkutės-Marks muziejus-galerija** kartu su Šiaulių miesto kultūros centru „Laiptų Galerija“ vasario 6 d. surengė Miriam Meras ir Žibunto Mikšio iš Paryžiaus parodos „Litografijos, linoleumo raižiniai ir KITA“ atidarymą.

Miriam Meras gimė Vilniuje. 1972 metais kartu su tėvais išvažiavo į Izraelį. Ten baigė vidurinę meno mokyklą ir 1978 metais įstojo į Izraelio meno akademiją. 1982 metais, gavusi diplomą, išvyko gyventi į Paryžių. Kolektyvinių ir asmeninių parodų yra surengusi Paryžiuje, Italijoje, Japonijoje, Švedijoje, Lietuvoje (Šiauliuose, Vilniuje, Klaipėdoje, Panevėžyje).

► Kovo 20 d. muziejus-galerija pakvietė lankytojus į Šiaulių universiteto Menų fakulteto Odos meno ir dizaino studijų dėstytojų ir studentų parodą „KŪRYBOS K/ODA/S: Originalumas. Sintezė. Technika“. Parodoje pristatyta dėstytojų ir studentų kūryba: tūriniai meno objektai, sieninės kompozicijos, teminiai knygų įrišimai, funkcionalūs odos darbai ir kt. Tai savitos koncepcijos, idėjų išraiškos, formos ir funkcijos sprendimų paieškos. ■